

EUROMONTESSORI PROJECT : European Route Models

KA210SCH - Small scale partnerships in school education

Project code: 2021-1-IT02-KA210-SCH-000032432

MONTESSORI METHODOLOGY AND APPLICATION BOOK

INDEX

Chapter 1: Montessori methodology – historical background	4
Chapter 2: The four planes of development	10
Chapter 3: Unveiling the Spiritual Forces Within	14
Chapter 4: The first plane of development (0 to 6)	21
Chapter 5: The Prepared Environment and Purposeful Work	23
Chapter 6: Organising the prepared environment: areas of activities	32
Chapter 7: The Role of the Montessori Teacher	48
Chapter 8: Activities	53
Chapter 9: A Guide for Teachers and School Administrators	68
Chapter 10: Interviews	77

Kontekste

Euromontessori projektas, kurį Europos Komisija finansuoja pagal programą "Erasmus+", yra nedidelio masto projektas, kurio biudžetas yra šešiasdešimt tūkstančių eurų, o trukmė – dveji metai (2022-02-10 – 2024-02-10). Šioje partnerystėje dalyvauja trys švietimo įstaigos: Cooperativa Sociale Prometeo Onlus, "Kindergarten Dragonetti-Montessori" vadovaujanti organizacija Trani mieste, Italijoje (pagrindinis partneris), ECE AMCA ILKOKULU Balikesir, Turkijoje, ir Šiaulių lopšelis darželis "Pupu pėdas" Šiaulių apskrityje, Lietuvoje. Projekto tikslas yra dalintis ir plėtoti naujus metodologinius ir pedagoginius metodus, orientuotus į Montessori metodą, iš kurių Italijos partneris yra rengėjas, taikydamas šį ugdymo metodą dviejose Trani ir Bisceglie vietose. Projektu siekiama bendradarbiauti švietimo ir mokyklos kontekste, nukreipiant galutinį rezultatą į mokyklų mokymo gerinimą įstaigose, kuriose Montessori metodas netaikomas. Dėl šios priežasties mokytojų rengimas buvo planuojamas per mokymus, rengiamus visą projekto gyvavimo laikotarpį. Italijos mokytojai parengė mokymo programą, kad pagal Marijos Montessori sumanytą metodiką turkijos ir lietuvių mokytojams perteiktų žinias ir patirtį, siekdami galutinio tikslo – pagerinti ugdymo pasiūlą savo mokyklose. Tai apima naujos patirties suteikimą studentams, remiantis nauju metodologiniu požiūriu. Šis dokumentas yra paskutinė patirties ir tyrimų, atliktų per 24 projekto mėnesius, rinkinio dalis. Tai yra vadovas, prieinamas mokytojams, norintiems pristatyti keletą paprastų Montessori veiklų mokymosi aplinkoje. Tai suteikia teorinį metodo aspektą ir kitą techninį-praktinį aspektą, kuris yra šaltinis praktinei veiklai įgyvendinti įprastu mokymu. Paskutinėje vadovo dalyje renkami "Euromontessori" projekto veikėjų, prisidėjusių prie planuojamos veiklos sėkmės, atsiliepimai. Su atsidavimu jie dirbo kaip komanda, kad pasiektų užsibrėžtus tikslus demokratinėje ir draugiškoje atmosferoje.

1 skyrius

Montessori metodika – istorinis pagrindas

Maria Montessori, gimusi 1870 m. rugpjūčio 31 d. Chiaravalle, Italijoje, yra švietimo srities pradininkė, paliekanti neišdildomą žymę savo novatorišku požiūriu, žinomu kaip Montessori metodas. Nepaisant socialinių kliūčių, jos kelionė iš medicinos mokyklos į revoliucinių švietimo praktikų kūrimą liudija jos atsparumą ir atsidavimą. Šiame straipsnyje nagrinėjamas istorinis Montessori metodo pagrindas, atsekant jo šaknis nuo ankstyvųjų Marijos metų iki pasaulinio poveikio, kurį jis turi šiandien.

Ankstyvieji metai ir medicininis ugdymas:

Marijos Montessori kelionė prasidėjo nuo atkaklaus išsilavinimo siekimo. Iš pradžių atmesta, ji įstojo į Romos universitetą 1890 m., įveikdama lyčių barjerus ir tapdama viena pirmųjų Italijos medicinos studentų. Įveikusi visuomenės normas, Marija 1896 m. liepą įgijo gydytojos kvalifikaciją, padėdama pagrindą savo novatoriškam indėliui į švietimą.

Vaikų psichologijos tyrinėjimas:

1897 m. Marija prisijungė prie tyrimų programos Romos universiteto psichiatrijos klinikoje, kur jos savanoriškas darbas sukėlė gilų susidomėjimą suprasti vaikų, turinčių mokymosi sutrikimų, poreikius. Įkvėpta prancūzų gydytojo Jeano-Marco Itardo ir jo mokinio Edouardo Séguino darbo, Marija pradėjo kloti pamatus savo ugdymo filosofijai.

Gimimo vaikų namai:

1907 m. Maria Montessori įkūrė pirmuosius "Casa dei Bambini", arba Vaikų namus, pristatydama mokomąją medžiagą, kurią ji sukūrė Ortofrenijos mokykloje. Tai buvo oficiali Montessori metodo pradžia, pabrėžiant savarankišką mokymąsi, praktinę veiklą ir paruoštą aplinką, skatinančią holistinį vaikų vystymąsi.

Montessori metodo plitimas:

Iki 1909 m. Marija vedė savo pirmąjį mokymo kursą, supažindindama pedagogus su savo novatorišku požiūriu. Montessori metodas įgavo pagreitį, peržengdamas sienas ir transformuodamas švietimo praktiką visame pasaulyje. Dėmesys individualizuotam mokymuisi, pagarba vaikų savarankiškumui ir specialiai sukurtų medžiagų naudojimas tapo neatsiejama Montessori ugdymo dalimi.

Indijos interliudas ir kosminis ugdymas:

1939 m. Marija leidosi į trijų mėnesių paskaitų turą po Indiją, kuri dėl prasidėjusio Antrojo pasaulinio karo užsitęsė iki septynerių metų. Indijoje ji kartu su sūnumi Mario toliau plėtojo savo požiūrį į paramą 6–12 metų vaikams per "Kosminį švietimą". Šis laikotarpis žymėjo reikšmingą Montessori principų plėtrą pasauliniu mastu.

Sugrįžimas į Europą ir Nobelio taikos premijos nominacijos:

1946 m. Maria Montessori grįžo į Nyderlandus, kur kitais metais kreipėsi į UNESCO tema "Švietimas ir taika". Jos atsidavimas taikai ir švietimui pelnė tris iš eilės Nobelio taikos premijos nominacijas nuo 1949 iki 1951 m. Paskutinis viešas Marijos dalyvavimas buvo 9-ajame tarptautiniame Montessori kongrese Londone 1951 m.

Palikimas ir mirtis:

Įspūdinga Marijos Montessori kelionė baigėsi 1952 m. gegužės 6 d. Nyderlanduose, kur ji mirė sulaukusi 81 metų. Jos palikimas išliko per sūnų Mario, kuris paveldėjo atsakomybę išsaugoti ir tęsti savo išskirtinį darbą.

Marijos Montessori istorinė kelionė liudija jos atkaklumą ir viziją, iš pagrindų pakeitusią švietimą ir palikusią ilgalaikį palikimą. Montessori metodas, akcentuojant individualizuotą, į vaiką orientuotą mokymąsi, peržengė laiko ir sienų ribas, formuodamas švietimo aplinką visame pasaulyje. Marijos Montessori tvirtas įsipareigojimas taikai ir švietimui ir toliau įkvepia kartas, įtvirtindamas ją kaip švietimo istorijos kronikų pradininkę.

1.1 Montessori metodika ir taikymas vaikams nuo 0 iki 6 metų

Maria Montessori ne tik pradėjo revoliucinį švietimo metodą, bet ir padėjo pagrindą tam, ką ji pavadino "*pagalba gyvenimui*."

Šis metodas, pagrįstas kruopščiu vaiko stebėjimu, iš esmės pakeitė įprastas švietimo sampratas. Iš esmės Montessori požiūris grindžiamas trimis pagrindiniais principais:

1. vaikas kaip aktyvus dalyvis,
2. vaikas kaip savęs kūrėjas,
3. suvokdamos giluminį skirtumą tarp vaiko sugeriančio proto ir suaugusiojo išvystyto proto.

Montessori metodas, kaip "*pagalba gyvenimui*", parodo, kaip jis įgalina vaikus per paruoštą aplinką ir laisvę tyrinėti, galiausiai skatindamas prasmingą susikaupimą ir saviugdą.

Stebėjimas ir trys principai:

Montessori metodas yra giliai įsišaknijęs įdėmiame vaikų stebėjime. Atidžiai stebėdama jų elgesį, bendravimą ir įgimtą smalsumą, ji nustatė tris pagrindinius principus, kurie tapo kertiniais jos požiūrio akmenimis:

Vaikas kaip aktyvus dalyvis: Montessori pripažįsta, kad vaikas nėra pasyvus gavėjas, bet aktyvus mokymosi proceso dalyvis. Užuo primetęs vaikui žinias, pedagogo vaidmuo yra palengvinti aplinką, kurioje vaikas galėtų savarankiškai įsitraukti į medžiagą, patirtį ir mokymosi galimybes.

Vaikas kaip savęs kūrėjas: Montessori metodas atmeta mintį, kad suaugusieji formuoja vaiką. Vietoj to pabrėžiama, kad vaikas yra savęs kūrėjas, konstruojantis savo tapatybę ir pasaulio supratimą per asmeninį tyrinėjimą ir sąveiką su aplinka.

Sugeriantis protas prieš suaugusiųjų protą: Montessori įžvelgė reikšmingą skirtumą tarp vaiko sugeriančio proto ir išsivysčiusio suaugusiojo proto. Sugeriantis protas, ypač akivaizdus pirmaisiais metais, reiškia įgimtą vaiko gebėjimą be vargo įsisavinti žinias iš aplinkos. Šio skirtumo pripažinimas ir gerbimas yra labai svarbus veiksmingam švietimui.

Natūralūs žmogaus raidos dėsniai:

Montessori tvirtino, kad sėkmingas ugdymas turi atitikti natūralius žmogaus raidos dėsnius. Užuoat primetę griežtas struktūras, pedagogai turėtų sukurti aplinką, kuri ugdytų vaikui būdingą smalsumą ir palengvintų savarankišką mokymąsi. Šis požiūrio pokytis meta iššūkį tradicinei mokytojų, kaip žinių perteikėjų, paradigmą ir iškelia vaiką į savo ugdymo kelionės centrą.

Vaikų vadovaujamas ugdymas:

Montessori filosofijos pagrindas yra idėja, kad vaikas ugdo save. Pedagogų ar mokytojų vaidmuo yra ne priversti teikti informaciją, o sukurti savišvietai palankią aplinką. Tai apima kruopščiai kuriojamą medžiagą ir veiklą, atitinkančią vaiko vystymosi poreikius, leidžiančią tyrinėti ir mokytis savo tempu.

Paruošta aplinka ir judėjimo laisvė:

Montessori metodo kertinis akmuo yra paruoštos aplinkos samprata. Ši kruopščiai suprojektuota erdvė apima amžių atitinkančias medžiagas, estetišką aplinką ir savarankiškumą skatinantį išdėstymą. Vaikui suteikiama laisvė judėti šioje aplinkoje, pasirenkant veiklą, atitinkančią jo interesus ir raidos etapą.

Vaiko kelionė į susikaupimą:

Paruoštoje aplinkoje lemiamas momentas įvyksta tada, kai vaikas įsitraukia į prasmingą veiklą. Ši susikaupimo būseną žymi gilių vaiko pokyčių pradžia. Montessori pastebėjo, kad šio kryptingo užsiėmimo metu vaikai patiria padidėjusius kognityvinius gebėjimus, pagerėjusią koordinaciją ir pasitenkinimo jausmą.

Koncentracijos poveikis vaikui:

Kognityvinė raida: Koncentracija stiprina vaiko kognityvinius gebėjimus, leidžia giliau suprasti sąvokas ir pagerinti problemų sprendimo įgūdžius. Nuo 0 iki 6 metų sugeriantis protas yra imliausias, todėl mokymasis yra be pastangų.

Emocinis ir elgesio vystymasis: Įsitraukimas į prasmingas užduotis skatina pasiekimo jausmą, prisideda prie teigiamo emocinio vystymosi. Vaikas mokosi valdyti savo emocijas, ugdyti atsparumą ir ugdyti teigiamą požiūrį į iššūkius.

Socialinis vystymasis: Koncentracija individualioje veikloje yra pagrindas bendradarbiavimui mokymuisi. Kai vaikai įsitraukia į savo užduotis, jie taip pat išmoksta gerbti savo bendraamžių dėmesį, puoselėdami harmoningą socialinę aplinką.

Pasaulinis poveikis ir kosminis švietimas:

Montessori "pagalba gyvenimui" apima ne tik atskiras klases, bet ir daro įtaką pasauliniam švietimui. Jos trijų mėnesių paskaitų kelionė Indijoje 1939 m. virto septynerių metų viešnagė, kurios metu ji kartu su sūnumi Mario sukūrė "Kosminį švietimą", skirtą 6–12 metų vaikams. Šiuo išplėstu požiūriu buvo siekiama puoselėti holistinį pasaulio ir visatos supratimą, apimančį ne tik akademines žinias, bet ir kultūrinius, socialinius ir kosminius aspektus.

Montessori metodo "pagalba gyvenimui" peržengia tradicines ugdymo paradigmas, pabrėždamas aktyvų vaiko vaidmenį, savikūrą ir unikalią sugeriančio proto prigimtį. Montessori ugdymas, suderintas su natūraliais žmogaus raidos dėsniais, įgalina vaikus ugdyti save paruoštoje aplinkoje. Kelionė į susikaupimą tampa transformuojančia patirtimi, darančia įtaką kognityviniams, emociniams ir socialiniams aspektams.

1.2 Montessori metodas – mokslinis požiūris į švietimą

Montessori metodas dažnai vadinamas moksliniu švietimo metodu, nes jį sukūrė gydytojas ir pedagogas dr. Maria Montessori, remdamasis kruopščiais stebėjimais ir moksliniais principais. Dr. Montessori pradėjo dirbti su vaikais 20-ojo amžiaus pradžioje ir naudojo sisteminių požiūrį, kad suprastų jų vystymosi poreikius ir mokymosi procesus.

Pagrindiniai aspektai, padedantys apibūdinti Montessori metodą kaip mokslinį, yra šie:

Stebėjimas ir tyrimai: Dr. Montessori daug laiko praleido stebėdamas vaikus įvairiose aplinkose. Jos pastebėjimai buvo sistemingi ir pagrįsti moksliniais principais. Šis kruopštus stebėjimas leido jai suprasti natūralias vaikų tendencijas ir interesus įvairiuose vystymosi etapuose.

Į vaiką orientuotas požiūris: Montessori metodas yra orientuotas į vaiką. Ji pripažįsta, kad kiekvienas vaikas yra individas, turintis unikalių poreikių ir interesų. Metodas pabrėžia ugdymo aplinkos pritaikymą vaiko poreikiams, o ne tikėtis, kad vaikas atitiks iš anksto nustatytą ugdymo turinį.

Galimybių langai: Dr. Montessori įvardijo tai, ką ji pavadino "jautriais laikotarpiais", kurie yra specifiniai laiko momentai, per kuriuos vaikai yra ypač imlūs tam tikriems mokymosi tipams. Ši koncepcija grindžiama moksliniu vystymosi psichologijos supratimu.

Praktinis mokymasis: Montessori metodas daug dėmesio skiria praktiniam mokymuisi ir specialiai sukurtos mokomosios medžiagos naudojimui. Ši medžiaga sukurta remiantis dr. Montessori supratimu apie vaikų raidos etapus ir jų natūralų polinkį mokytis tyrinėjant ir manipuliuojant.

Paruošta aplinka: Klasė Montessori aplinkoje vadinama "paruošta aplinka". Ši aplinka yra kruopščiai sukurta taip, kad palengvintų savarankišką mokymąsi ir tyrinėjimą. Erdvės organizavimas ir medžiagų parinkimas grindžiamas moksliniais principais, susijusiais su vaiko raida.

Tvarka ir struktūra: Montessori metodas pripažįsta tvarkos ir struktūros svarbą mokymosi aplinkoje. Dr. Montessori pastebėjo, kad vaikai klesti aplinkoje, kuri suteikia tvarkos jausmą, ir tai atsispindi klasės organizavime ir kasdienybėje.

Montessori metodas laikomas moksliniu, nes jis grindžiamas sistemingu stebėjimu, tyrimais ir vaiko raidos supratimu. Dr. Montessori požiūris pralenkė savo laiką ir tebėra įtakingas ankstyvajame ugdyme.

2 skyrius

Keturios vystymosi plokštumos

Maria Montessori sukėlė revoliuciją švietimo srityje savo novatorišku požiūriu, kuris sutelkė dėmesį į holistinį individo vystymąsi. Jos filosofijos pagrindas yra keturių vystymosi lygių koncepcija, kuri yra pagrindas suprasti Montessori vystymosi psichologiją. Ši vizionieriška perspektyva atsirado po 30 metų Montessori praktinės patirties šioje srityje ir padarė didelę įtaką švietimui visame pasaulyje.

Holistinis individo požiūris

Montessori filosofijos pagrindas yra individo, kaip visumos, pripažinimas nuolatiniame ir tarpusavyje susijusiame vystymosi procese. Skirtingai nuo tradicinių ugdymo modelių, kurie išskiria skirtingus vaiko augimo aspektus, Montessori pabrėžia holistinį požiūrį. Šis holistinis požiūris atsižvelgia į fizinių, emocinių, intelektinių ir socialinių aspektų integravimą kiekviename vystymosi etape.

Montessori manė, kad vaiko raida yra ne pavienių įvykių serija, o vientisas progresas, panašus į nuolatinę kelionę. Norėdami giliau suvokti šią kelionę, Montessori pristatė "vystymosi plokštumų" sąvoką.

Vystymosi plokštumos: išsami sistema

1938 m., Remdamasi savo didele patirtimi ir pastebėjimais šioje srityje, Maria Montessori paskelbė savo novatorišką teoriją apie vystymosi etapus, žinomus kaip vystymosi *plokštumos*. Ši teorija laikotarpį nuo gimimo iki 18 metų skirsto į keturias skirtingas plokštumas, kurių kiekvienai būdingi unikalūs psichologiniai ir raidos požymiai. Šios plokštumos tarnauja kaip gairės pedagogams ir tėvams, siūlančios įžvalgą apie besikeičiančius vaiko poreikius ir galimybes.

1. Pirmasis lėktuvas (0–6 metai): pamatiniai metai

Pirmoji plokštuma atspindi pamatinį vystymosi etapą, apimantį nuo gimimo iki šešerių metų amžiaus. Šis laikotarpis pasižymi sparčiu fiziniu, kognityviniu ir socialiniu augimu. Montessori pastebėjo, kad vaikai šiame etape turi įgimtą sugeriantį protą, be vargo įsisiurbiantį į informaciją iš savo aplinkos. Jie yra labai jutiminiai, tyrinėjantys pasaulį per prisilietimą, regėjimą, garsą, skonį ir kvapą.

Šiai plokštumai skirtoje Montessori klasėje pagrindinis dėmesys skiriamas motorinių įgūdžių ugdymui, kalbos įgijimui ir pojūčių tobulinimui. Kruopščiai paruoštoje aplinkoje yra lytėjimo medžiagos, skatinančios tyrinėjimą ir praktinį mokymąsi. Montessori pedagogai veda vaikus per veiklas, kurios skatina savarankiškumą, susikaupimą ir meilę mokymuisi.

2. Antrasis lėktuvas (6–12 metų): vaizduotės laikotarpis

Kai vaikai pereina į antrąją plokštumą, trunkančią nuo šešerių iki dvylikos metų, jų dėmesys krypsta į intelektualinį tyrinėjimą ir socialinį vystymąsi. Montessori šį laikotarpį pavadino "vaizduotės laikotarpiu". Per šiuos metus vaikai išsiugdo samprotaujantį protą ir padidėjusį smalsumą apie pasaulį jausmą.

Montessori pradinės klasės yra suprojektuotos taip, kad atitiktų besikeičiančius mokinių poreikius šioje plokštumoje. Mokymo programa integruoja dalykus, skatindama holistinį žinių supratimą. Vaikai įsitraukia į bendradarbiavimo projektus, leidžiančius jiems tyrinėti savo interesus ir ugdyti atsakomybės jausmą bendruomenėje. "Kosminio ugdymo" akcentavimas skatina mokinius matyti visų dalykų tarpusavio ryšį.

3. Trečioji plokštuma (12–18 metų): tapatybės ieškojimas

Trečioji plokštuma, apimanti nuo dvylikos iki aštuoniolikos metų, yra savęs atradimo ir tapatybės formavimosi laikotarpis. Paaugliai patiria reikšmingų fizinių ir hormoninių pokyčių, kartu gilėjant savistabai apie savo vaidmenį visuomenėje. Montessori šį etapą pavadino "racionalaus proto laikotarpiu".

Montessori antrinės programos yra skirtos padėti paaugliams per šį kritinį asmeninio ir intelektualinio vystymosi etapą. Mokymo programa tampa labiau specializuota, todėl studentai gali įsigilinti į dalykus, atitinkančius jų interesus ir siekius. Realios pasaulio patirtis, stažuotės ir bendruomenės įsitraukimas tampa neatsiejamais mokymosi proceso komponentais, ruošiančiais studentus suaugusiems.

4. Ketvirtoji plokštuma (18–24 metai): tikslo siekimas

Ketvirtoji ir paskutinė plokštuma, besitęsianti nuo aštuoniolikos iki dvidešimt ketverių metų, yra Montessori vystymosi kelionės kulminacija. Šiam etapui būdingas tikslo ieškojimas, savirealizacija ir gilėjantis socialinės atsakomybės jausmas. Montessori šį laikotarpį pavadino "specializacijos laikotarpiu".

Per šiuos metus asmenys tobulina savo įgūdžius, siekia aukštojo mokslo ar profesinio mokymo ir prasmingai prisideda prie visuomenės gyvenimo. Pagrindinis dėmesys skiriamas jaunų suaugusiųjų rengimui imtis lyderio vaidmens, priimti pagrįstus sprendimus ir aktyviai dalyvauti formuojant juos supantį pasaulį. Montessori vizija apima ne tik tradicinį švietimą, bet ir siekia ugdyti atsakingus pasaulio piliečius.

Lėktuvų tarpusavio ryšys: nuolatinė kelionė

Montessori vystymosi plokštumų samprata pabrėžia kiekvieno žmogaus raidos kelionės etapo tarpusavio ryšį. Sėkmingas kiekvienos plokštumos užbaigimas yra labai svarbus, kad vaikas galėtų sklandžiai pereiti į kitą, remdamasis ankstesniame etape padėtu pagrindu. Šis tarpusavio ryšys atitinka Montessori holistinį požiūrį į švietimą, pabrėžiant fizinių, emocinių, intelektualinių ir socialinių aspektų integraciją.

Perėjimą iš vienos plokštumos į kitą griežtai apibrėžia ne amžius, o vaiko individualus pasirėngimas ir vidiniai raidos ženklai. Montessori pedagogai atlieka gyvybiškai svarbų vaidmenį atpažįstant ir palengvinant šiuos perėjimus, suteikiant aplinką, puoselėjančią kiekvieno vaiko unikalią kelionę.

Poveikis švietimui ir tėvystei

Keturių Montessori filosofijos raidos lygių supratimas turi didelę reikšmę pedagogams, tėvams ir globėjams. Jame pabrėžiama, kad svarbu pritaikyti švietimo metodus prie konkrečių kiekvieno vystymosi etapo poreikių ir ypatybių. Štai pagrindinės pasekmės švietimui ir tėvystei:

1. Individualizuotas mokymasis

Montessori ugdymas skatina individualizuotą mokymosi patirtį, kuri atpažįsta ir patenkina kiekvieno vaiko unikalias stipriąsias puses, interesus ir iššūkius. Pedagogai kuria aplinką, leidžiančią mokiniams tobulėti savo tempu, puoselėdami meilę mokymuisi ir pasiekimų jausmą.

2. Paruošta aplinka

Kruopščiai paruošta aplinka yra būtina, kad būtų lengviau optimaliai vystytis kiekvienoje plokštumoje. Montessori klasės yra apgalvotai suprojektuotos taip, kad suteiktų amžių atitinkančių medžiagų ir veiklą, atitinkančių vaikų vystymosi poreikius tame konkrečiame etape.

3. Pedagogų vaidmuo

Montessori pedagogai yra gidai, stebintys ir suprantantys kiekvieno vaiko raidos poreikius. Jie palengvina mokymosi patirtį, puoselėja savarankiškumą ir skatina atsakomybės jausmą. Pedagogų vaidmuo kinta, kad atitiktų besikeičiančius kiekvienos plokštumos reikalavimus.

4. Sklandūs perėjimai

Pripažįstant lėktuvų tarpusavio ryšį, pabrėžiama sklandaus perėjimo iš vieno švietimo lygmens į kitą svarba. Montessori principus įgyvendinančios mokyklos siekia sukurti ugdymo tęstinumą, kuris palaikytų vaiko perėjimą iš vienos plokštumos į kitą.

5. Holistinis auklėjimas

Tėvai atlieka gyvybiškai svarbų vaidmenį palaikydami savo vaikų vystymąsi namuose. Montessori principais gali būti grindžiama tėvystės praktika, pabrėžiant, kaip svarbu sukurti turtingą ir stimuliuojančią aplinką, skatinti savarankiškumą ir puoselėti meilę mokymuisi nuo ankstyvo amžiaus.

skyrius 3: Dvasinių jėgų atskleidimas viduje

3.1 Žmogaus tendencijos ir vaiko raida

Žmogaus tendencijos yra įgimtose, archetipinės galios, kurios formuoja mūsų veiksmus ir polinkius, daro įtaką mūsų judėjimo kryptims.

Montessori ugdymo metodo pradininkė Marija Montessori teigė, kad šios tendencijos yra dvasinė jėga, su kuria gimsta vaikas. Ši jėga skatina juos siekti konkrečių tikslų, uždavinių ir baigtinumų, o šių tendencijų patenkinimas yra labai svarbus harmoningam individo vystymuisi. Šiame straipsnyje mes gilinamės į sudėtingą ryšį tarp žmogaus poreikių, tendencijų ir vaiko raidos, tyrinėdami visuotinę šių jėgų, kurios mus visus varo, prigimtį.

Žmogaus poreikių ir tendencijų tarpusavio sąsajos

Žmogaus poreikiai ir tendencijos yra sudėtingai persipynę, o poreikiai aktyvina tendencijas, kad būtų užtikrintas žmonių rūšies išlikimas ir vystymasis. Kaip būtybės, mes gimstame su būdingomis tendencijomis, kurios skatina mus imtis veiksmų,

būtinų mūsų gerovei ir augimui. Vaikams šios tendencijos vaidina gyvybiškai svarbų vaidmenį klojant pamatus jų vystymuisi į išprususius asmenis.

Nepriklausomai nuo kultūrinės kilmės, švietimo metodų ar klimato sąlygų, šios tendencijos yra universalios ir aktyvios visiems žmonėms. Nors kai kurios tendencijos gali būti labiau matomos ar ryškios tam tikruose individuose, jos egzistuoja skirtingu laipsniu kiekviename asmenyje.

prisitaikymas prie aplinkos

Įgimtos tendencijos yra priemonė žmonėms prisitaikyti prie savo aplinkos. Nuo to momento, kai vaikas gimsta, šios jėgos padeda jiems naršyti ir bendrauti su aplinkiniu pasauliu. Kai jie auga ir vystosi, šių tendencijų pasireiškimas vystosi, prisidedamas prie jų gebėjimo klestėti įvairiose aplinkose.

Vystymosi etapai ir akcentuotos tendencijos

Kiekvienas vaiko gyvenimo etapas pasižymi specifinėmis tendencijomis, kai kurios iš jų gali būti labiau išryškintos tam tikrais laikotarpiais. Pavyzdžiui, ankstyvosiose vystymosi stadijose tyrinėjimas per pojūčius tampa dominuojančia jėga. Vaikui progresuojant, išryškėja skirtingos tendencijos, formuojančios jų sąveiką ir patirtį.

Žmogaus tendencijų pavyzdžiai

Tvarka: Žmogaus polinkis į tvarką skatina individus ieškoti struktūros ir organizuotumo savo aplinkoje. Vaikai gali parodyti šią tendenciją išdėstydami žaislus, knygas ar kitus daiktus.

Tyrinėjimas: Ypač ryški ankstyvosiose raidos stadijose, tyrinėjimo tendencija skatina vaikus domėtis savo aplinka, skatina smalsumą ir atradimo jausmą.

Darbas: Įgimtas noras užsiimti tikslinga veikla ar darbu yra galinga jėga, verčianti asmenis prasmingai prisidėti prie savo aplinkos.

Judėjimas: Judėjimo tendencija skatina žmones būti aktyvius ir energingus. Vaikams tai gali pasireikšti kaip nuolatinis poreikis žaisti, bėgioti ir tyrinėti savo fizinės galimybes.

Apibendrinimas: Žmonės yra socialinės būtybės, o agregacijos tendencija skatina asmenis ieškoti draugystės ir užmegzti ryšius su kitais.

Bendravimas: Įgimtas noras bendrauti palengvina keitimąsi mintimis, idėjomis ir emocijomis, vaidina lemiamą vaidmenį ugdant kalbos įgūdžius.

Orientacija: Orientacijos tendencija skatina asmenis ieškoti krypties ir supratimo jausmo savo aplinkoje, prisidedant prie kognityvinės ir erdvinės plėtos.

Tikslumas: Įgimtas tikslumo poreikis verčia asmenis siekti tikslumo ir teisingumo savo veiksmuose ir pastangose.

Kartojimas: Vaikai dažnai užsiima pasikartojančia veikla kaip įgūdžių ir sąvokų įsisavinimo būdu, vadovaudamiesi pasikartojimo tendencija.

Tobulumas: Žmogaus polinkis į tobulumą verčia žmones siekti tobulumo ir tobulumo savo pastangose, skatinant įsipareigojimą laikytis aukštų standartų.

Skaičiavimai: Įgimtas gebėjimas ir polinkis skaičiuoti prisideda prie matematinių ir analitinių įgūdžių ugdymo.

Abstrakcija: Abstrakcijos tendencija leidžia asmenims suvokti sąvokas, esančias už konkretumo, skatinant kūrybiškumą ir kritinį mąstymą.

Vaizduotė: Įgimtas vaizduotės potraukis skatina kūrybiškumą ir gebėjimą įsivaizduoti galimybes už tiesioginės realybės ribų.

Imitacija: Vaikai mokosi mėgdžiodami aplinkinius, vadovaudamiesi įgimtu polinkiu imituoti, o tai palengvina socialinį mokymąsi ir įgūdžių įgijimą.

Koncentracija: Polinkis susikaupti leidžia asmenims sutelkti dėmesį į tam tikrą užduotį ar veiklą, palengvinant gilų mokymąsi ir supratimą.

Žmogaus tendencijų pripažinimas ir supratimas yra labai svarbus skatinant holistinį vaikų vystymąsi. Šios archetipinės jėgos, atstovaujančios kiekvieno individo dvasinei esmei, veda juos kelionėje link tapimo pajėgiais, nepriklausomais ir atjaučiančiais

visuomenės nariais. Kaip tėvai, pedagogai ir globėjai, pripažindami ir puoselėdami šias tendencijas, galime kurti aplinką, palaikančią natūralius vaikų polinkius, galiausiai prisidedančią prie jų darnaus vystymosi ir gerovės.

3.2 Jautrūs vaiko raidos laikotarpiai: gili Marijos Montessori įžvalga

Didžiuliame žmogaus raidos gobelene Maria Montessori, novatoriška pedagogė, padarė gilų pastebėjimą: *vaikas turi intensyvią motyvaciją savęs konstravimui*. Įdėmiai stebėdamas, Montessori gilinosi į vaiko prigimties subtilybes, pripažindamas įgimtą kūrybinį jautrumą. Jos supratimu svarbiausia buvo jautrių laikotarpių sąvoka, kurią ji paveldėjo iš olandų biologo Hugo de Vrieso darbo. Panagrinėsime žavią jautrių laikotarpių sritį, vaiko gyvenimo laikotarpius, kurių metu juos sugeria specifinės jo aplinkos savybės. Šie laikotarpiai, aktyvūs tol, kol įgyjami vystymosi gebėjimai, yra raktas į vaiko potencialo išlaisvinimą, formuojant jo augimo ir mokymosi trajektoriją.

Jautrių laikotarpių ištakos

Novatoriškas Marijos Montessori darbas švietimo srityje buvo pagrįstas ne tik jos pačios pastebėjimais, bet ir įkvėpimo sėmėsi iš gamtos pasaulio. Jautrių laikotarpių koncepciją ji perėmė iš olandų biologo Hugo de Vrieso, giliai suintriguoto drugelių transformacinių stadijų. Montessori pripažino, kad, panašiai kaip drugelių metamorfozė, vaikai išgyvena skirtingas fazes, pažymėtas intensyviu dėmesiu ir imlumu tam tikriems savo aplinkos aspektams.

Jautrių laikotarpių supratimas

Jautrūs laikotarpiai yra specifiniai laiko tarpai vaiko raidos metu, kai jis pasižymi padidėjusiu jautrumu ir susidomėjimu tam tikrais savo aplinkos aspektais. Šie laikotarpiai nėra savavališki, bet iš prigimties yra tiksliai sureguliuoti, kad atitiktų kintančius vaiko gebėjimus. Jie yra aktyvūs tol, kol vaikas įgyja tam tikrų įgūdžių ar gebėjimų, tuo metu jautrumas mažėja. Šiems laikotarpiams būdingas optimalus laikotarpis, per kurį vaikas yra imliausias, ir jų trukmė yra ribota.

Jautrūs laikotarpiai pirmojoje vystymosi plokštumoje

Montessori nustatė, kad jautrūs periodai pirmiausia pasireiškia per pirmąją vystymosi plokštumą, kuri apima nuo gimimo iki maždaug šešerių metų. Šiuo laikotarpiu vaikas konstruoja savo asmenybę ir įsisavina gyvenimo pagrindus. Jautrūs laikotarpiai veikia kaip pagrindinės jėgos, nukreipiančios vaiko dėmesį ir pastangas į kritines vystymosi sritis.

Pagrindiniai jautrūs laikotarpiai pirmojoje vystymosi plokštumoje

Kalba: Jautrus kalbos įgijimo laikotarpis yra labai svarbus pirmaisiais metais. Šiuo metu vaikai be vargo sugeria ir mėgdžioja garsus, žodžius ir sakinių struktūras.

Tvarka: Įgimtas tvarkos poreikis jautriu laikotarpiu leidžia vaikams sukurti psichines sistemas, kurios prisideda prie jų pasaulio supratimo. Tvarka tampa mokymosi ir pažinimo raidos pagrindu.

Judėjimas: Jautrus judėjimo laikotarpis pabrėžia fizinio aktyvumo ir tyrinėjimo svarbą vaiko raidai. Šis laikotarpis pasižymi natūraliu polinkiu į aktyvų įsitraukimą ir motorinių įgūdžių ugdymą.

Pojūčių tobulinimas: padidėjęs jutiminis jautrumas būdingas šiam laikotarpiui, leidžiantis vaikams patobulinti pasaulio suvokimą per lytėjimą, regėjimą, garsą, skonį ir uoslę.

Socialiniai santykiai: Ankstyvieji metai yra labai svarbūs ugdant socialinius įgūdžius ir santykius. Jautrus socialinių santykių laikotarpis skatina natūralų polinkį bendrauti ir bendradarbiauti su bendraamžiais.

Kritinis laikas ir galimos pasekmės

Daugelis jautrių laikotarpių piką pasiekia maždaug nuo dvejų su puse iki trejų metų amžiaus, pabrėžiant, kad reikia skubiai atpažinti ir palaikyti šiuos vystymosi langus. Šių jautrių laikotarpių nepripažinimas ir palengvinimas gali turėti rimtų pasekmių tolesnei vaiko raidai.

Suaugusiųjų intervencijos poveikis

Suaugusieji atlieka labai svarbų vaidmenį palaikydami arba slopindami šiuos jautrius laikotarpius. Jei suaugęs asmuo slopina ar trukdo natūraliems vaiko polinkiams per šiuos kritinius laikotarpius, gali atsirasti neigiamas poveikis.

Nusivylimas, neigiamas elgesys, vidinis konfliktas, įsitraukimas į beprasnę veiklą ir susijaudinimo būseną yra potencialūs rezultatai.

Palaikanti aplinka ir "vidinio mokytojo" vaidmuo

Jautrių laikotarpių atpažinimas ir puoselėjimas palengvinamas aplinkoje, kuriai būdingas suaugusiųjų palaikymas ir vaikui suteikta laisvė sekti savo "vidiniu mokytoju". Montessori pabrėžė, kad svarbu sukurti aplinką, kuri suteiktų vaikams savarankiškumo tyrinėti ir įsitraukti į veiklą, atitinkančią jų jautrius laikotarpius.

Vaiko raidos mozaikoje jautrūs periodai išryškėja kaip giluminiai orkestrai, vedantys vaikus per kritinius augimo ir mokymosi etapus. Marijos Montessori įžvalgūs pastebėjimai ir šios koncepcijos įtraukimas į savo ugdymo filosofiją pabrėžia šių vystymosi langų reikšmę. Kaip tėvai, pedagogai ir globėjai, jautrių laikotarpių subtilumo supratimas ir pagarba suteikia mums galimybę sukurti aplinką, palankią natūraliam vaiko atsiskleidimui, skatinančią harmoningą ir turiningą savęs kūrimo kelionę.

3.3 Sugeriantis protas: vaiko vartai į supratimą ir savęs kūrimą

Vaikai turi nepaprastą galią naršyti, suprasti ir įsisavinti juos supantį pasaulį. Šio nepaprasto gebėjimo pagrindas yra "sugeriančio proto" sąvoka, pamatinis principas novatoriškoje Marijos Montessori švietimo filosofijoje. Šis unikalus proto tipas veikia kaip privileijuotas objektyvas, per kurį vaikai tyrinėja, mokosi ir kuria save.

Sugeriantis protas, jo nesąmoninga galia, neselektyvi prigimtis ir turi lemiamą vaidmenį formuojant vaiko asmenybę kritiniais raidos etapais.

Sugeriantis protas: vaiko savikūros instrumentas

Sugeriančio proto samprata yra vienas iš kertinių Marijos Montessori ugdymo filosofijos akmenų. Montessori pastebėjo, kad vaikai turi įgimtą, galingą gebėjimą mokytis iš savo aplinkos ir prie jos prisitaikyti. Šį gebėjimą palengvina tai, ką ji pavadino "sugeriančiu protu", proto tipu, kuris veikia kaip privileijuotas instrumentas vaiko užkariavimams ir mokymosi patirčiai.

Nesąmoninga sugeriančio proto galia

Vienas iš pagrindinių Montessori tvirtinamų principų yra tas, kad vaikas kuria pats. Nors suaugęs žmogus gali prisidėti biologiškai, būtent vaikas, padedamas sugeriančio proto, imasi monumentalios savęs kūrimo užduoties. Sugeriantis protas veikia kaip nesąmoninga jėga, vedanti vaiką ankstyvaisiais gyvenimo etapais ir leidžianti jam įsisavinti, apdoroti ir įsisavinti didžiulius informacijos kiekius iš savo aplinkos.

Neselektyvus sugeriančio proto pobūdis

Sugeriantis protas savo veikimu nėra selektyvus. Skirtingai nuo suaugusiojo proto, kuris linkęs filtruoti informaciją pagal aktualumą ar reikšmingumą, vaiko sugeriantis protas beatodairiškai sugeria viską, kas yra jo kelyje. Jis neatskiria gėrio ir blogio, naudingo ir nenaudingo. Šis neselektyvus pobūdis leidžia vaikui sukaupti daug patirties ir žinių, suteikiančių platų pagrindą būsimam mokymuisi ir vystymuisi.

Sugeriantis protas ir asmenybės vystymasis

Svarbiausia, kad sugeriantis protas nėra tik akademinio mokymosi įrankis. Tai yra vaiko asmenybės raidos pagrindas, ypač per pirmąją raidos plokštumą, kuri tęsiasi nuo gimimo iki maždaug šešerių metų. Šiam laikotarpiui būdingas greitas fizinis, kognityvinis ir socialinis vystymasis, o sugeriantis protas vaidina lemiamą vaidmenį formuojant vaiko supratimą apie save ir savo vietą pasaulyje.

Dinaminis kaupimo procesas

Sugeriančiam protui reikalingas dinamiškas kaupimo procesas. Jis klesti veikla, skatindamas vaiką aktyviai įsitraukti į savo aplinką. Kad sugeriantis protas būtų visiškai aktyvus, vaikas turi patirti, paliesti ir pajusti. Šis praktinis įsitraukimas leidžia vaikui internalizuoti ir įprasminti daugybę dirgiklių, esančių jo aplinkoje.

Mneme: nesąmoninga ilgalaikė atmintis

Svarbus sugeriančio proto aspektas yra jo ryšys su ilgalaikės nesąmoninga atmintimi, žinoma kaip Mneme. Šioje saugykloje archyvuojami visi pirmųjų gyvenimo metų įspūdžiai. Nors ir neprieinama sąmoningam prisiminimui, Mneme formuoja vaiko supratimą apie pasaulį ir daro įtaką jų vėlesnei patirčiai. Montessori pripažino gilų

Mneme poveikį vaiko raidai, pabrėždamas, kaip svarbu šiuo formuojančiu laikotarpiu suteikti turtingą ir stimuliuojančią aplinką.

Nesąmoningas sugeriantis protas (0–3 metai) vs. Sąmoningas sugeriantis protas (3–6 metai)

Montessori nustatė dvi skirtingas absorbuojančio proto vystymosi fazes: nesąmoningą sugeriantį protą (0–3 metai) ir sąmoningą sugeriantį protą (3–6 metai). Pirmajame etape vaikas sugeria informaciją nesąmoningame lygmenyje, padėdamas pagrindą vėlesniam sąmoningam tyrinėjimui ir supratimui. Kai vaikas patenka į antrąjį etapą, jis pradeda aktyviai įsitraukti į savo aplinką, naudodamas savo sąmoningą sugeriantį protą, kad patobulintų ir pritaikytų ankstesniame etape įgytas žinias.

Vaiko gyvenimo evoliucijoje sugeriantis protas stovi kaip švyturys, apšviečiantis kelią į savęs kūrimą ir supratimą. Marijos Montessori šio nepaprasto proto pripažinimas pabrėžia, kaip svarbu puoselėti aplinką, leidžiančią vaikams tyrinėti, patirti ir kurti. Sugeriančio proto nesąmoninga galia, neselektyvi prigimtis ir dinamiškas kaupimosi procesas prisideda prie ankstyvo vaiko vystymosi praturtinimo. Kaip tėvai, pedagogai ir globėjai, sugeriančio proto supratimas ir priėmimas suteikia mums galimybę palaikyti ir puoselėti įgimtą kiekvieno vaiko potencialą, puoselėjant visą gyvenimą trunkančią meilę mokymuisi ir tvirtą pagrindą jų unikaliam savikūros kelionei.

4 skyrius: Pirmoji vystymosi plokštuma (nuo 0 iki 6)

4.1 Pirmieji treji metai: nesąmoningas kūrėjas (0–3 m.)

Marijos Montessori žodžiais tariant, vaikas nuo 0 iki 3 metų yra "dvasinis embrionas", įkūnijantis potencialą, kuris nulems jų vystymąsi. Šiam laikotarpiui būdingas pagrindinių gebėjimų, tokių kaip kalba ir judėjimas, formavimasis. Šiame etape vaiko fizinės ir psichinės funkcijos vystosi savarankiškai, o proto ir kūno ryšys dar nėra visiškai sukurtas.

Montessori pripažino nervų sistemos ir smegenų vystymosi reikšmę pirmaisiais gyvenimo metais. Vaikui patiriant ir kartojant judesius, stiprėja nerviniai ryšiai, klojantys pamatus būsimam mokymuisi. "Jautrių laikotarpių" sąvoka tampa aktyvi per šį laiką, kai vaikai natūraliai ir spontaniškai įsitraukia į konkrečią veiklą, be vargo įsisavindami žinias.

Sugeriantis protas: mokymasis per gyvenimą

Vienas iš stebuklų, sužavėjusių Mariją Montessori, buvo vaiko gebėjimas mokytis be formalaus išsilavinimo per pirmuosius šešerius metus. Šį unikalų protą ji įvardijo kaip "sugeriantį protą", pabrėždama, kad šios amžiaus grupės vaikai pirmiausia mokosi gyvendami. Vaikas nuo 0 iki 3 metų taikliai apibūdinamas kaip "nesąmoningas kūrėjas", įsisavinantis ir įsisavinantis žinias iš aplinkos.

Vaiko rankos, nukreiptos į intelektą, šiame etape vaidina lemiamą vaidmenį. Montessori teigė, kad rankų judėjimas yra susipynęs su intelekto raida, todėl rankos tampa intelekto instrumentu. Natūralus vaiko polinkis tyrinėti ir manipuliuoti aplinka prisideda prie neuroninių jungčių kūrimo ir esminių įgūdžių formavimo.

4.2 Sąmoningo darbuotojo ugdymas (3–6 metų amžiaus)

Maria Montessori, pastebėjo, kad pirmieji treji vaiko gyvenimo metai yra panašūs į dvasinį embrioną, fazę, kurioje potencialo sėklos kloja pamatus būsimam vystymuisi. Tyrinėdami Montessori metodą 3–6 metų vaikams, dažnai vadinamą antrąja raidos plokštuma, gilinamės į galias Marijos Montessori įžvalgas apie sugeriantį protą, jautrius laikotarpius ir sąmoningo darbuotojo atsiradimą. Šis laikotarpis žymi transformacinę kelionę, kai vaikai pereina iš nesąmoningo kūrėjo į sąmoningą darbuotoją, formuodami savo intelektą per tikslingą, į save nukreiptą veiklą.

Kai vaikas patenka į pirmosios raidos plokštumos antrąją sub-plokštumą, apimančią nuo 3 iki 6 metų amžiaus, Montessori šią fazę apibūdina kaip "sąmoningo darbininko" fazę. Suaugusiojo vaidmuo šiuo laikotarpiu įgauna savitą formą – stebėjimą ir palengvinimą, o ne tiesioginę intervenciją. Vaiko savarankiškumas ugdomas leidžiant jam laisvai veikti be nereikalingo kišimosi.

Mantra "Leisk man tai padaryti pačiam" tampa svarbiausia. Montessori pabrėžė, kad vaiko natūralaus vystymosi nutraukimas pernelyg tiesiogiai įsikišant gali trukdyti

atskleisti jo potencialą. Suaugusiojo užduotis yra sukurti aplinką, palankią savarankiškam mokymuisi, kur vaikas galėtų savarankiškai užsiimti tikslinga veikla.

Žvalgybos plėtojimo palengvinimas

Nuo 3 iki 6 metų vaiko santykiai su suaugusiuoju transformuojasi į partnerystę, kurioje atsižvelgiama į vaiko savarankiškumo poreikį. Aplinka kruopščiai paruošta su Montessori medžiagomis, atitinkančiomis vaiko raidos poreikius ir jautrius laikotarpius. Šios medžiagos tarnauja kaip įrankiai sąmoningam darbuotojui tyrinėti ir konstruoti savo supratimą apie pasaulį.

Montessori tikėjo, kad sąmoningo darbuotojo rankos vaidina lemiamą vaidmenį jų intelektualiniame vystymesi. Tikslinga veikla, tokia kaip Montessori medžiagų pilimas, poliravimas ir manipuliavimas jomis, prisideda prie smulkiosios ir stambiosios motorikos tobulinimo. Vaiko įsitraukimas į šią veiklą nėra tik žaidimas; Tai tikslingas darbas, kuris vienu metu tobulina jų judesius ir tobulina jų intelektą.

4.3 Nepriklausomybės ir laisvės rėmimas neperžengiant ribų

Montessori klasės 3–6 metų vaikams yra skirtos skatinti savarankiškumą, išlaikant tvarkos jausmą. Laisvės principai ribose vadovauja vaiko tyrinėjimui. Paruoštoje aplinkoje vaikas gali laisvai pasirinkti veiklą, leisdamas jam vadovautis savo interesais ir natūraliais polinkiais.

Montessori vadovas arba mokytojas prisiima stebėtojo ir pagalbininko vaidmenį. Akylai stebėdamas, gidas identifikuoja atsirandančius vaiko pomėgius ir pateikia tinkamas pamokas ar medžiagą, kuri dar labiau paskatintų jo smalsumą. Akcentuojamas vadovavimas, o ne mokymas, meilės mokymuisi skatinimas ir vaiko įgimto noro atrasti puoselėjimas.

5 skyrius

5.1 Paruošta aplinka ir tikslingas darbas

Montessori požiūris daug dėmesio skiria paruoštai aplinkai, pripažindamas, kad tai yra esminis veiksnys, palengvinantis vaiko vystymąsi. Aplinka yra organizuota ir estetiška, o medžiagos dedamos ant žemų, prieinamų lentynų, kad būtų skatinamas

nepriklausomas tyrinėjimas. Kiekviena medžiaga yra kruopščiai suprojektuota taip, kad atskirtų tam tikrą koncepciją, leidžiančią vaikui sutelkti dėmesį ir įvaldyti vieną įgūdį vienu metu.

Tikslingas darbas, pasak Montessori, yra vaiko savęs kūrimo priemonė. Per veiklą, kuri įtraukia tiek rankas, tiek protą, sąmoningas darbuotojas ugdo koncentraciją, ugdo problemų sprendimo įgūdžius ir tobulina savo gebėjimą rinktis. Tikslingas darbas taip pat prisideda prie augančio vaiko atsakomybės jausmo ir savidisciplinos.

Montessori metodu pirmoji raidos plokštuma 0–6 metų vaikams yra didžiulės transformacijos laikas – kelionė iš nesąmoningo kūrėjo į sąmoningą darbuotoją. Marijos Montessori įžvalgos apie sugeriantį protą, jautrius laikotarpius ir tikslingo darbo reikšmę ir toliau formuoja švietimą visame pasaulyje. Gerbdamas įgimtą vaiko savarankiškumo siekį, suteikdamas paruoštą aplinką ir skatindamas savarankišką mokymąsi, Montessori požiūris ugdo visą vaiką – intelektualiai, socialiai, emociškai ir dvasiškai.

5.2 Montessori paruošta aplinka:

Montessori ugdymo srityje kertinis akmuo yra paruoštos aplinkos samprata, įkūnijanti filosofiją, kad fizinė aplinka daro didelę įtaką natūraliai vaiko raidai. Ši kruopščiai kuriojama erdvė nėra tik kambarys su baldais ir medžiagomis; ji yra dinamiška, gyva esybė, kruopščiai sukurta skatinti kiekvieno vaiko savarankiškumą, tyrinėjimą ir atsiskleidžiantį potencialą. Šiame tyrinėjime gilinamės į Montessori paruoštos aplinkos principus ir reikšmę, suprantame, kaip ji dera su vaiko raidos poreikiais, skatina savarankiškumą ir yra vedlys savęs atradimo kelionėje.

Montessori paruoštos aplinkos paskirtis

Montessori paruošta aplinka yra daugiau nei tik mokymosi fonas – tai tikslingai sukurta erdvė, skirta palaikyti įgimtus vaiko vystymosi procesus. Ši aplinka, pritaikyta natūraliems vaiko poreikiams, pritaikyta įvairaus amžiaus vaikams ir palanki tiek individualiam, tiek grupiniam darbui. Galutinis tikslas yra suteikti erdvę, kuri įgalintų vaiką tyrinėti, atrasti ir mokytis savarankiškai.

Prisitaikymas prie vaiko skalės

Montessori filosofijos pagrindas yra pripažinimas, kad aplinka turi būti pritaikyta vaiko mastui. Skirtingai nuo tradicinių ugdymo įstaigų, kuriose tikimasi, kad vaikai įsilies į suaugusiųjų dydžio erdves, Montessori aplinkos yra sukurtos pagal vaiko dydį. Baldai kruopščiai atrenkami, siekiant užtikrinti, kad objektai būtų lengvai pasiekiami, todėl nereikia nuolatinio suaugusiųjų įsikišimo. Šis aspektas yra labai svarbus puoselėjant savarankiškumo jausmą ir skatinant natūralų vaiko polinkį bendrauti su aplinka.

Realaus gyvenimo objektai realiam mokymuisi

Montessori aplinkoje objektai nėra tik rekvizitas; jie yra autentiški, realaus gyvenimo įrankiai, atliekantys tikras funkcijas. Šis realybės akcentavimas užtikrina, kad vaiką supa daiktai, atspindintys pasaulį, kuriame jis gyvena. Sąveikaudamas su šiomis funkcinėmis priemonėmis, vaikas ne tik mokosi praktinių gyvenimo įgūdžių, bet ir jungiasi su apčiuopiamais, konkrečiais savo aplinkos aspektais. Šis požiūris atitinka Marijos Montessori įsitikinimą, kad vaiko aplinka turėtų atspindėti pasaulio tiesą ir suteikti pagrindą prasmingam mokymuisi.

Disproporcijos dilema: vaiko ir suaugusiojo aplinka

Maria Montessori pripažino galimus spąstus, susijusius su vaiko patalpinimu į suaugusiems skirtą aplinką. Neproporcinga aplinka trukdo vaikui savarankiškai orientuotis aplinkoje. Nusivylimas, bejėgiškumo jausmas ar pasitraukimas gali atsirasti, kai vaikas nesugeba užmegzti teisingo santykio su savo aplinka. Todėl paruošta aplinka yra sąmoningas priešnuodis šiai disproporcijai. Tai erdvė, kurioje vaikas jaučia bendrumo jausmą ir kurioje kiekvienas elementas yra apgalvoto dydžio, kad atitiktų vaiko poreikius ir galimybes.

Suaugęs kaip aplinkos kūrėjas

Montessori metodu atsakomybė už paruoštos aplinkos sukūrimą krenta ant suaugusiojo pečių. Pripažindamas, kad vaikas nėra pasirengęs gyventi suaugusiųjų pasaulyje taip, kaip jis yra, suaugęs žmogus tampa šios gyvybiškai svarbios erdvės architektu, statytoju ir kuratoriumi. Suaugusiojo vaidmuo yra ne tik sutvarkyti baldus

ir medžiagas, bet ir sukurti aplinką, kuri kalbėtų apie vaiko raidos etapą, puoselėtų jo natūralius polinkius ir skatintų savarankiškumą.

Grožis ir tvarka: esminiai elementai

Norint užfiksuoti vaiko susidomėjimą ir paskatinti jo įsitraukimą, Montessori paruošta aplinka turi turėti tam tikrų savybių. Jis turėtų būti tinkamas, gražus, įdomus ir gerai prižiūrimas. Grožis šiame kontekste nėra vien estetikas; tai vidinė savybė, kuri dera su vaiko tvarkos ir struktūros poreikiu. Tvarkinga aplinka, savo ruožtu, tampa tyliu mokytoju, skatinančiu vaiko orientaciją erdvėje ir puoselėjančiu nepriklausomybės jausmą be nuolatinio suaugusiųjų įsikišimo.

Aplinka kaip mokytojas

Montessori metode aplinka vaidina lemiamą vaidmenį vaiko ugdyme. Jis tarnauja kaip tylus vadovas, reaguojantis į vaiko vystymosi poreikius, įskaitant sugeriantį protą, jautrius laikotarpius ir natūralias tendencijas. Paruošta aplinka yra dinamiškas mokytojas, skatinantis savarankišką tyrinėjimą ir suteikiantis būtinus stimulus intelektualiam, fiziniam, psichologiniam ir emociniam augimui.

Nepriklausomybės skatinimas per tvarką

Tvarka aplinkoje nėra tik estetiškas pasirinkimas; tai pagrindinis principas, įsišaknijęs Montessori filosofijoje. Tvarkinga erdvė skatina vaiko orientaciją erdvėje, todėl jis gali užtikrintai naršyti savo aplinkoje. Aplinka tampa vaiko savarankiškumo įrankiu, įgalinančiu jį laisvai pasirinkti veiklą ir prisiimti atsakomybę už savo mokymosi kelionę.

Holistinis atsakas į vystymosi poreikius

Montessori paruošta aplinka yra holistinis atsakas į vaiko raidos poreikius. Jis patenkina sugeriantį protą, protą, kuris be vargo įsisavina informaciją iš aplinkos. Jis dera su jautriais laikotarpiais, atpažindamas ir palengvindamas natūralius vaiko polinkius konkrečiuose raidos etapuose. Jame pripažįstamos vaiko tendencijos ir

pateikiama medžiaga, leidžianti tikslingai tyrinėti, taip palaikant fizinę, psichologinę, intelektualinę ir emocinę nepriklausomybę.

Suaugusiojo vaidmuo vadovaujant tyrinėjimui

Montessori paruoštos aplinkos centre yra suaugęs žmogus, kuris veikia kaip pagalbininkas, vedlys ir stebėtojas. Suaugęs asmuo atidžiai stebi vaiko sąveiką su aplinka, nustato atsirandančius interesus ir palengvina tolesnį tyrinėjimą. Ryšys tarp vaiko ir aplinkos yra suaugęs žmogus, kurio vaidmuo yra ne diktuoti, o vadovauti, leidžiant vaiko smalsumui ir vidinei motyvacijai skatinti jo mokymosi patirtį.

Montessori paruošta aplinka liudija, kokią didelį poveikį vaiko raidai gali turėti gerai sukurta erdvė. Nuo kruopštaus baldų parinkimo iki dėmesio realioms objektams ir tvarkos skatinimo – kiekvienas aspektas yra orientuotas į savarankiškumo puoselėjimą ir meilės mokymuisi puoselėjimą. Kaip teigė Marija Montessori, "Aplinka turi būti turtinga motyvų, kurie sudomintų veiklą ir pakviestų vaiką atlikti savo išgyvenimus". Vadovaudamiesi paruoštos aplinkos principais, leidžiamės į vaiko įgalinimo būti aktyviu savo ugdymosi dalyviu kelionę, padėdami pamatus visų gyvenimų trunkančiai meilei mokymuisi ir savarankiškumui.

5.3 Montessori paruošta aplinka kūdikiams ir mažiems vaikams

Subtiliais metais nuo gimimo iki trejų metų vaikai patiria puikių transformacijų, padėdami pagrindą mokymuisi visų gyvenimų. Marijos Montessori ugdymo filosofijos pagrindas yra paruoštos aplinkos koncepcija, kruopščiai sukurta erdvė, sukurta taip, kad atitiktų unikalius kūdikių ir mažų vaikų poreikius, įgūdžius ir amžių atitinkančius raidos etapus.

Šiame tyrime gilinamės į Montessori paruoštos aplinkos 0–3 metų vaikams subtilybes, suprasdami, kaip aplinka vaidina lemiamą vaidmenį palengvinant savarankišką tyrinėjimą, puoselėjant savarankiškumą ir puoselėjant įgimtą jaunų protų smalsumą.

Pritaikymo neįgaliesiems projektavimas

Pagrindinis Montessori požiūris į kūdikius ir mažus vaikus principas yra prieinamumo principas. Aplink sienas viskas tikslingai išdėstyta žemai, užtikrinant, kad net mažiausi vaikai galėtų lengvai pasiekti norimas medžiagas. Šis apgalvotas dizainas suteikia

kūdikiams galimybę tyrinėti savo aplinką ir įsitraukti į medžiagas savo tempu, kad vaikas augdamas ir įgydamas naujų įgūdžių galėtų sklandžiai pereiti.

Pritaikyta medžiaga vystymosi etapams

Montessori aplinkoje medžiagos nėra savavališkos; Jie apgalvotai sukurti taip, kad atitiktų vaikų poreikius ir gebėjimus. Pavyzdžiui, kelių mėnesių vaikas gali rasti džiaugsmo riedėdamas ant kilimo, lavindamas stambiąją motoriką. Kai vaikas pradeda stovėti, aplinka patenkina jo pomėgį įterpti daiktus, skatinti rankų ir akių koordinaciją. Vyresniems mažyliams, lavinantiems kalbos įgūdžius, simboliniai žaidimai tampa susižavėjimo šaltiniu. Kiekviena medžiaga tarnauja tikslui, įtraukdama vaiką į veiklą, atitinkančią jo kintančias galimybes.

Individualizuotos patirtys kiekvienam vaikui

Montessori pripažįsta, kad kiekvienas vaikas yra unikalus, turintis skirtingus interesus, gebėjimus ir raidos trajektorijas. Atsižvelgiant į šią įvairovę, paruoštoje aplinkoje siūlomos įvairios veiklos ir medžiagos, pritaikytos kiekvieno vaiko individualiems poreikiams. Tai vieta, kur vaikas gali atrasti veiklas, kurios rezonuoja su jo įgūdžiais, suteikiančiomis savarankiškumo ir valios laisvės jausmą mokymosi kelionėje. Šis dėmesys individualizuotai patirčiai padeda pagrindą teigiamai ir individualizuotai mokymosi patirčiai.

Įvairi aplinka konkrečioms amžiaus grupėms

Siekiant patenkinti kintančius 0–3 metų amžiaus vaikų poreikius, Montessori aplinka toliau skirstoma į klases. Pusėseriams nuo 12 iki 24 mėnesių suteikiama pakankamai mobilios erdvės, kad jie galėtų atsigulti ar apsiversti. Juosta su veidrodžiu palengvina perėjimą prie savarankiško stovėjimo, o mobilieji telefonai prideda vizualinę stimuliaciją. Priešingai, 24–36 mėnesių amžiaus nujunkytojai susiduria su labiau struktūrizuota aplinka. Dėl didesnio mobilumo yra mažiau minkštos erdvės, o kilimas yra strategiškai išdėstytas skaitymo kampe.

Vystymosi progresas paruoštoje aplinkoje

Vaikams pereinant iš pusiau mažylio etapo į nujunkymo etapą, paruošta aplinka vystosi taip, kad atitiktų besikeičiančius jų poreikius. Veidrodžiai, kadaise naudoti

pusiau mažylių savęs atpažinimui, tampa įrankiais, skirtais persirengti nujunkytojams. Kūrybinis ir meninis kampelis tampa svarbus audėjo skyriuje, kuriame yra tokios veiklos kaip tapyba, spalvinimo lentos, išpjovos ir klijavimas. Šis sąmoningas progresas atspindi Montessori supratimą apie dinamišką vaiko raidos pobūdį ir aplinkos pritaikymo kiekvienam etapui svarbą.

Nepriklausomumo ir savarankiškumo skatinimas

Montessori parengta aplinka suteikia pirmenybę nepriklausomybės ir autonomijos puoselėjimui nuo ankstyviausių vystymosi etapų. Siūlydama medžiagas, atitinkančias augančius vaiko gebėjimus, aplinka skatina savarankišką tyrinėjimą. Nesvarbu, ar tai būtų leidimas pusseserei riedėti ant kilimo, ar audeklo aprūpinimas kūrybinėmis medžiagomis meninei raiškai, aplinka tampa pagalbininku vaikui siekiant savarankiškumo.

Meilės mokymuisi visą gyvenimą pagrindas

Montessori ugdymo kūdikiams ir mažiems vaikams srityje paruošta aplinka išryškėja kaip dinamiška ir tikslinga erdvė. Tai liudija gilų Marijos Montessori supratimą apie vaiko raidą, suteikiantį puoselėjantį foną kiekvieno jauno proto atsiskleidžiančiam potencialui. Įtraukdamas prieinamumą, pritaikydamas medžiagą vystymosi etapams ir pripažindamas kiekvieno vaiko įvairovę, Montessori požiūris padeda pagrindą visą gyvenimą trunkančiai meilei mokymuisi, smalsumui ir nepriklausomybei. Tyrinėdamas, atrasdamas ir įsitraukdamas į kruopščiai paruoštą aplinką, vaikas leidžiasi į savęs atradimo kelionę, kuri paruošia dirvą ateičiai, kupinai entuziazmo žinioms ir nuostabos jausmo.

5.4 Casa dei Bambini: jaunų protų ugdymas per Montessori aplinką

Montessori švietimo srityje Casa dei Bambini yra sąmoningo dizaino švyturys, kur kiekvienas elementas yra tikslingai parinktas, siekiant skatinti holistinį 3–6 metų vaikų vystymąsi. Ši paruošta aplinka, kruopščiai sukurta Marijos Montessori, įkūnija pagrindinius principus, apibrėžiančius jos unikalumą. Šiame tyrime mes gilinamės į savybes, dėl kurių "Casa dei Bambini" yra transformuojanti erdvė jauniems besimokantiejiems.

Sąmoningumas: tikslingas dizainas realaus pasaulio ryšiui

"Casa dei Bambini" centre glūdi sąmoningumo principas, kai niekas nepaliekama atsitiktinumui. Kiekviena medžiaga šioje kruopščiai kuruojamoje aplinkoje tarnauja protingam tikslui, kurio tikslas – išlaikyti vaiką tvirtai įsišaknijusį realiame pasaulyje. Maria Montessori suprato, kad pačios medžiagos veikia kaip vartai į žinias, siūlydamos vaikams apčiuopiamą patirtį, jungiančią juos su aplinkiniu pasauliu. Per sąmoningą dizainą "Casa dei Bambini" tampa pasaulio mikrokosmu, kviečiančiu tyrinėti ir atrasti.

Užsakymas: pagrindinis Montessori aplinkos ramstis

Tvarka yra kertinis Montessori aplinkos akmuo, apibrėžiantis ne tik fizinę erdvę, bet ir darantis įtaką vaiko vidinei tvarkai. Nuo medžiagų išdėstymo lentynose iki spalvomis pažymėtų sistemų – užsakymas persmelkia kiekvieną "Casa dei Bambini" aspektą. Šis kruopštus dėmesys detalėms apsaugo nuo nereikalingo energijos vartojimo ir suteikia vaikui struktūros ir nuspėjamumo jausmą. Tvarkingoje aplinkoje vaikai atranda laisvę tyrinėti be nereikalingo blaškymosi, skatina susikaupimą ir savidiscipliną.

Raktai į pasaulį: tyrinėjimo atrakinimas naudojant medžiagas

"Casa dei Bambini" medžiaga yra daugiau nei mokomosios priemonės; jie yra raktai į pasaulį. Pripažįstant, kad neįmanoma suburti viso pasaulio į klasę, Montessori medžiaga sukurta taip, kad pasiūlytų žvilgsnį į įvairias koncepcijas. Paimkite, pavyzdžiui, grandines, naudojamas skaičiuoti iki 1000. Vaikas ne tik išmoksta suskaičiuoti iki 1000; jie gauna raktą, kad atrakintų platesnę skaitmeninio supratimo sąvoką. Kiekviena medžiaga tarnauja kaip vartai į tyrinėjimą, sužadina smalsumą ir atveria kelią savarankiškam mokymuisi.

Funkcionalumas: tikslingas eismas paruoštoje aplinkoje

Funkcionalumas yra esminis "Casa dei Bambini" dizaino aspektas. Medžiagų išdėstymas atsižvelgia į eismą aplinkoje, užtikrindamas, kad lentynoje esantys daiktai tarnautų vaiko vystymosi kelionės tikslui. Supaprastinus funkcionalumą, paruošta aplinka tampa dinamiška ir efektyvia erdve, kurioje kiekvienas objektas atlieka tam tikrą vaidmenį puoselėjant vaiko augimą.

Pritaikytas pagal dydį ir amžių: į vaiką orientuotas požiūris

"Casa dei Bambini" medžiagos yra kruopščiai pritaikytos vaiko dydžiui ir amžiui. Nuo lentynų aukščio iki baldų ergonomikos kiekvienas elementas yra sukurtas taip, kad palengvintų nepriklausomą tyrimą. Šis į vaiką orientuotas požiūris užtikrina, kad aplinka išliktų patraukli ir prieinama, įgalindama vaikus patogiai ir užtikrintai naudotis medžiagomis.

Nepriklausomumas: savarankiškumo skatinimas per aplinką

Pagrindinis paruoštos aplinkos tikslas – ugdyti vaiko savarankiškumą. "Casa dei Bambini" leidžiami tik tie objektai, kurie padeda vaiko vystymuisi. Medžiagų išdėstymas yra strategiškai suprojektuotas taip, kad įgalintų vaiką laisvai veikti, savarankiškai rasti medžiagas ir įsitraukti į aplinką pagal savo valią ir norą. Savarankiškumas tampa kertiniu akmeniu, klojančiu pamatus savarankiškai besimokančiam mokiniui.

Laisvė ir drausmė (ribos): augimo ribų nustatymas

"Casa dei Bambini" laisvė ir disciplina eina koja kojon. Montessori pripažino, kad vaikui be ribų trūksta tikros laisvės. Aplinka sukurta taip, kad palaikytų ribas, todėl vaikai gali rinktis pagal sistemą, užtikrinančią saugumą ir pagarbą kitiems. Per kruopščiai nustatytas ribas vaikai išmoka atsakingai orientuotis pasirinkimuose ir suprasti savo veiksmų pasekmes.

Pasirinkimo laisvė: sprendimų priėmimo įgūdžių ugdymas

"Casa dei Bambini" perima pasirinkimo laisvės filosofiją, kur nieko neprimetama ir siūlomos kelios galimybės. Šis sąmoningas požiūris ugdo vaikus gebėjimą rinktis ir prisiimti tų pasirinkimų pasekmes. Mokymasis orientuotis priimant sprendimus palankioje aplinkoje tampa pamatiniu įgūdžiu, kuris apima ne tik klasę, bet ir įvairius gyvenimo aspektus.

Klaidų kontrolė: savireguliacijos įgalinimas

Vienas iš išskirtinių Montessori medžiagų bruožų yra įmontuotas klaidų valdymas. Skirtingai nuo tradicinių švietimo įstaigų, kuriose suaugusieji taiso klaidas, "Casa dei Bambini" įgalina vaiką savireguliuoti. Pačios medžiagos suteikia grįžtamąjį ryšį, leidžiantį vaikui savarankiškai nustatyti ir ištaisyti klaidas. Šis vidinis grįžtamojo ryšio ciklas skatina savireguliacijos ir atsparumo jausmą, puoselėdamas augimo mąstyseną.

Casa dei Bambini iškyla kaip daugiau nei fizinė erdvė; Tai filosofija, požiūris į ankstyvąjį ugdymą, gerbiantis įgimtą vaiko smalsumą ir žinių troškulį. Per sąmoningumą, tvarką, tyrinėjimą, funkcionalumą, prisitaikymą, nepriklausomybę, laisvę ir discipliną Montessori sukuria aplinką, kuri tampa mokymosi visą gyvenimą katalizatoriumi. "Casa dei Bambini" tampa transformuojančia erdve, kurioje klesti jauni protai, atrandantys mokymosi džiaugsmą, apimantys nepriklausomybę.

6 skyrius: Paruoštos aplinkos organizavimas: veiklos sritys

6.1 Savarankiškumo ir gyvenimo įgūdžių ugdymas: praktinis gyvenimas Montessori aplinkoje (3–6 m.)

Taikant Montessori požiūrį, praktinio gyvenimo sritis yra kertinis ankstyvojo ugdymo akmuo, siūlantis 3–6 metų vaikams tikslingą ir patrauklų būdą bendrauti su savo aplinka. Praktinė gyvenimo veikla nėra tik užduotys; tai kūrybingos, praktinės pastangos, turinčios pedagoginę reikšmę. Ši veikla, skirta ugdyti atsakomybės ir savarankiškumo jausmą, prisideda prie holistinio vaiko vystymosi, puoselėdama įgūdžius, kurie apima toli už klasės ribų.

Praktinio gyvenimo logika: realus darbas, o ne žaidimas

Praktinė gyvenimo veikla atsiskleidžia kaip loginis vaiko ciklas, atstovaujantis "tikram" darbui, o ne tik žaidimui. Nuo skalbimo ir valymo iki tokių užduočių kaip pilstymas, šaukštas ir lankstymas – ši veikla vykdoma tokia seka, kuri patenkina vaiko poreikį tvarkai ir struktūrai. Įsitraukdami į tikslingą darbą, vaikai atranda kelią į susikaupimą, kuris yra pagrindinis Montessori ugdymo elementas, padedantis pagrindą ateities mokymosi pastangoms.

Prisitaikymas prie aplinkos: rūpinimasis pasauliu

Pagrindinis praktinio gyvenimo srities tikslas yra palengvinti vaiko prisitaikymą prie aplinkos. Šis prisitaikymas pasiekiamas per daugybę veiklų, skatinančių vaiką rūpintis savo aplinka. Aplinkos priežiūros veikla, tokia kaip stalų valymas, augalų laistymas ir gėlių tvarkymas, suteikia vaikui galimybę aktyviai dalyvauti palaikant harmoningą ir tvarkingą aplinką.

Motorinių įgūdžių ugdymas: smulki ir šiurkšti koordinacija

Praktinė gyvenimo veikla vaidina lemiamą vaidmenį lavinant tiek smulkiąją, tiek stambiąją motoriką. Kai vaikai užsiima tokia veikla kaip liejimas, sagų segimas ir pynimas, jų smulkioji motorika natūraliai vystosi. Koordinuoti judesiai, susiję su šiomis užduotimis, tonizuoja riešų ir pirštų raumenis, padėdami pagrindą vėlesniems įgūdžiams, pavyzdžiui, tiksliai laikyti pieštuką rašymui.

Additionally, practical life activities contribute to gross motor skill development. Carrying a chair, transporting a water bucket, or carefully moving a tray of objects

stiprina vaiko pusiausvyrą ir bendrą kūno koordinaciją. Ši veikla suteikia rūpestingumo ir malonės jausmą vaiko judėjimuose aplinkoje.

Praktinės gyvenimo veiklos kategorijos

1. **Asmeninė priežiūra:** savarankiškumo puoselėjimas

Asmens priežiūros veikla įgalina vaiką prisiimti atsakomybę už savo gerovę. Nuo rankų plovimo ir batų poliravimo iki sagų siuvimo ir pynimo – šios užduotys suteikia atsakomybės už asmeninę higieną ir viliojimą jausmą. Per tokią veiklą vaikai sužino apie rūpinimosi savimi svarbą, savarankiškumo ir teigiamo savęs įvaizdžio puoselėjimą.

2. **Rūpinimasis aplinka:** atsakomybės ugdymas

Šios kategorijos veikla apima ne tik asmeninę priežiūrą, bet ir atsakomybę už platesnę aplinką. Poliravimas, maisto ruošimas, augalų priežiūra, stalų plovimas ir net indų plovimas moko vaikus prisidėti prie aplinkos švaros ir organizavimo. Šios užduotys sukuria atsakomybės ir atsakomybės už aplinką jausmą, puoselėja ryšį tarp vaiko ir jo artimiausio pasaulio.

3. **Malonė ir mandagumas:** socialinių įgūdžių ugdymas

Malonės ir mandagumo veikla yra esminis praktinio gyvenimo srities komponentas, daugiausia dėmesio skiriant socialiniams įgūdžiams ir tinkamam elgesiui. Ši veikla apima mokymąsi pasveikinti kitus, nešti kėdę, atidaryti ir uždaryti duris ir dar daugiau. Pabrėžiant mandagų elgesį klasėje ir už jos ribų, ši veikla padeda pagrindą teigiamai socialinei sąveikai ir padeda vaikams užtikrintai orientuotis savo socialinėje aplinkoje.

Montessori aplinkoje praktinio gyvenimo veikla peržengia įprastų užduočių sąvoką. Jie tampa vaiko holistinio vystymosi pagrindu, ugdant fizinę koordinaciją, savarankiškumą ir socialinius įgūdžius. Per asmeninę priežiūrą, atsakomybę už aplinką ir malonės bei mandagumo pamokas vaikai ne tik prisitaiko prie savo aplinkos, bet ir padeda pagrindą mokymuisi visą gyvenimą ir pozityviam socialiniam įsitraukimui. Praktinis gyvenimas iš esmės yra tiltas, jungiantis įgimtą vaiko smalsumą ir esminių gyvenimo įgūdžių ugdymą, paruošiantis jį ateičiai, kupinai kompetencijos, pasitikėjimo savimi ir tikros meilės mokymuisi.

6.2 Sensorinis arealas: Montessori metodas 3–6 metų vaikams

Montessori aplinkoje, skirtoje 3–6 metų vaikams, sensorinė sritis yra gilaus Marijos Montessori supratimo apie vaikystės raidą palikimas. Marija Montessori sumaniai pripažino, kad pojūčiai nėra tik informacijos rinkimo įrankiai; jie yra patys organai, per kuriuos vaikas kuria santykį su savo aplinka. Šis tyrinėjimas per pojūčius tampa esmine vaiko raidos kelionės dalimi, vedančia į geresnį supratimą ir ryšį su jį supančiu pasauliu.

Pojūčiai kaip santykio su aplinka organai

Marija Montessori suformulavo pojūčių, kaip "santykio su aplinka organų", reikšmę. Ši gili įžvalga atspindi jos supratimą, kad vaiko sąveika su pasauliu iš esmės yra tarpininkaujama per jo pojūčius. Todėl Sensorinė sritis tampa kruopščiai sukurta erdve, kurioje vaikai užsiima medžiagomis, skirtomis kiekvienam savo pojūčiui paaštrinti ir patobulinti.

Juslinių medžiagų paskirtis: aiškumas ir klasifikavimas

Pagrindinis darbo su sensorinėmis medžiagomis tikslas yra suteikti vaikams galimybę rinkti aiškią, sąmoningą informaciją ir tada klasifikuoti pagal jų jutiminę patirtį. Per šią tikslingą veiklą vaikai ne tik išsiugdo padidėjusį jutimo aštrumą, bet ir išmoksta sistemingo klasifikavimo meno – esminio įgūdžio, kuris padeda pagrindą sudėtingesniems pažinimo procesams.

Montessori tikėjo, kad būtent per pojūčius vaikas sužino apie aplinką. Sensorinė sritis tampa laboratorija, kurioje atsiskleidžia šis tyrinėjimas, leidžiantis vaikui pereiti už paprasto suvokimo ribų į gilesnį pasaulio supratimą.

Vaikas kaip sensorinis tyrinėtojas

Montessori dažnai vadino vaiką "sensoriniu tyrinėtoju". Šis terminas apima vaiko raidos kelionės esmę Jutimo srityje. Tai ne tik matymas, girdėjimas, prisilietimas,

degustacija ir uoslė; tai yra aktyvus įsitraukimas į aplinką, siekis suprasti, klasifikuoti ir galiausiai įprasminti gautus jutiminius įėjimus.

Pojūčių stebuklas: išorinis ir vidinis

Montessori sensorinėje srityje pripažįstami ir ugdomi tiek išoriniai, tiek vidiniai pojūčiai. Išoriniai pojūčiai – regimoji, klausos, lytėjimo, skonio ir uoslės – sudaro pamatinius elementus, per kuriuos vaikai suvokia išorinį pasaulį. Šie pojūčiai suteikia informacijos apie paviršių, lytėjimą, tekstūrą, temperatūrą, svorį, slėgį ir net žinias per prisilietimą ir judesį (stereognosis).

Kita vertus, vidiniai pojūčiai – vestibuliariniai, kinestetiniai ir proprioceptiniai, nociceptiniai, chronocepcija ir termocepcija – kalba apie sudėtingus būdus, kuriais vaikas suvokia ir sąveikauja su savo kūnu ir laiko tėkme.

Juslinė kelionė: daugiasensorinis tyrinėjimas

Sensorinėje srityje medžiagos yra kruopščiai kuruojamos, kad būtų galima atlikti daugiasensorinį tyrimą. Nuo ikoninio Rožinio bokšto, kuris išgrynina vizualinę diskriminaciją ir erdvinį suvokimą, iki Garso cilindro, kviečiančių vaikus atskirti ir suderinti garsus, kiekviena medžiaga tarnauja konkrečiam tikslui vaiko jutiminėje raidoje.

1. Vizualinė diskriminacija: rožinis bokštas

Rožinis bokštas su įvairiais kubo dydžiais suteikia vizualinę šventę vaikui. Sukraudami ir išdėstydami kubelius nuo didžiausių iki mažiausių, jie patobulina savo vizualinę diskriminaciją ir erdvinį suvokimą. Ši medžiaga tampa žingsniu suprasti dydžio santykius, esminę geometrijos sąvoką.

2. Klausos diskriminacija: garso cilindrai

Garso cilindrai siūlo puikų klausos patirtį. Suderindami skirtingų cilindro porų skleidžiamus garsus, vaikai sustiprina savo klausos diskriminaciją. Ši veikla padeda pagrindus muzikiniam sąmoningumui ugdyti ir klausymosi įgūdžiams lavinti.

3. Lytėjimo tyrinėjimas: jutiklinės lentos

Jutiklinės lentos, siūlančios lytėjimo patirties spektrą nuo grubios iki lygios, šiltos iki šaltos, suteikia vaikams turtingą lytėjimo žodyną. Ši medžiaga pagerina vaiko lytėjimo jausmą ir prisideda prie jo gebėjimo atskirti ir klasifikuoti skirtingas tekstūras.

Montessori aplinkos sensorinėje srityje nuo 3 iki 6 metų vaikas leidžiasi į jutiminę kelionę, kuri peržengia vien suvokimo paviršių. Tai aktyvaus tyrinėjimo, klasifikavimo ir supratimo kelionė. Tikslingai įsitraukdami į medžiagą, skirtą stimuliuoti kiekvieną pojūtį, vaikai ne tik išgrynina savo jutiminį aštrumą, bet ir padeda pamatus aukštesniems pažinimo procesams.

Marijos Montessori vizija apie vaiką kaip "jutiminį tyrinėtoją" atgyja šioje kruopščiai paruoštoje erdvėje. Kai vaikai liečia, jaučia, klausosi, stebi ir tyrinėja, jie ne tik lavina įgūdžius, susijusius su konkrečiais pojūčiais, bet ir ugdo gilų ir prasmingą santykį su savo aplinka.

Todėl Jutiminė sritis tampa platesnės Montessori filosofijos mikrokosmu – tokiu, kuris pripažįsta visų vaiko raidos aspektų tarpusavio ryšį. Per pojūčius vaikas ne tik suvokia pasaulį, bet ir aktyviai dalyvauja jo kūrime, padėdamas pamatus visą gyvenimą trunkančiai smalsumo, tyrinėjimo ir supratimo kelionei.

6.3 Matematikos magija: Montessori matematika 3–6 metų vaikams

Montessori aplinkoje, skirtoje 3–6 metų vaikams, matematikos įvedimas nėra tik edukacinis siekis; tai vaiko įgimto ryšio su skaičių, modelių ir loginių samprotavimų pasauliu pripažinimas. Montessori metodas pripažįsta, kad matematika nėra tolimesnė akademinių studijų sritis, bet neatsiejama gyvenimo dalis, padedanti pagrindą vaiko supratimui apie visą ir skatinanti matematinio proto vystymąsi.

Matematika: gyvenimo pagrindas

Sprendimas įvesti matematiką tokiame švelniame amžiuje grindžiamas įsitikinimu, kad jis yra gyvenimo pagrindas. Vaikas nuo pat gimimo kasdienėje veikloje užsiima matematinėmis sąvokomis – vertina atstumus, stengiasi suvokti daiktą, įvertina kiekius, dydžius ir seką. Kiekvienas objekto prisilietimas tampa galimybe vaikui įsisavinti informaciją, palaipsniui plėtojant matematinį protą.

The mathematical mind, present at birth, is a crucial component that aids human beings in orienting in space, approximating length, distance, and weight. It's not merely an academic skill; it's part of the survival system—a tool for understanding and navigating the world.

Matematika kaip raktas į Visatą

Montessori pripažino, kad viskas mūsų visatoje veikia pagal tikslias matematines taisykles ir įstatymus. Matematikos pristatymas mažiems vaikams yra ne tik jų paruošimas akademinei sėkmei; tai apie visatos paslapčių atskleidimą. Matematikos tyrinėjimas tampa kelione suprasti tvarką ir grožį, kuris yra mūsų planetos ir už jos ribų.

Matematikos pratimai Montessori: nuo konkretaus iki abstraktaus

Montessori matematikos mokymo programoje, skirtoje 3–6 metų vaikams, apgalvotas progresas atsiskleidžia per šešias pagrindines pratimų grupes:

1. Skaičiai iki 10:

Kelionė prasideda konkrečiais skaičiais iki 10. Vaikai naudojami medžiagomis, kurios leidžia jiems vizualizuoti ir manipuluoti kiekiais. Skaičių strypai, veleno dėžės ir švitrinio popieriaus numeriai yra viena iš medžiagų, kurios daro šį tyrinėjimą apčiuopiamą ir malonų.

2. Dešimtainė sistema:

Kai vaikai suvokia kiekio sąvoką, jie supažindinami su dešimtaine sistema. Auksinių karoliukų medžiaga tampa patrauklia priemone suprasti vienetų, dešimtį, šimtą ir tūkstančius. Per praktinę veiklą vaikai kuria konkretų pagrindą vėlesnėms abstrakčioms matematinėms koncepcijoms.

3. Linijinis ir praleidimo skaičiavimas:

Linijinio skaičiavimo ir praleidimo skaičiavimo veikla dar labiau lavina vaiko supratimą apie skaitines sekas. Šimto grandinių ir karoliukų grandinės tampa vertingomis priemonėmis tiriant modelius ir ryšius tarp skaičių tiesinėje progresijoje.

4. Pagrindinių skaičių kombinacijų įsiminimas:

Įsiminimas įgauna tikslingą vaidmenį Montessori matematikos mokymo programoje. Vaikai skatinami įsiminti pagrindinius skaičių derinius atlikdami tokias veiklas kaip "Add Strip Board" ir "Subtraction Strip Board". Tai ne tik pagerina atmintį, bet ir padeda pagrindą psichinei aritmetikai.

5. **Perėjimas prie santraukos:**

Perėjimas nuo konkretaus prie abstraktaus mąstymo yra kruopščiai palengvintas. Vaikai, įgiję gilų matematinių sąvokų supratimą per praktinę patirtį, dabar pereina prie abstrakcijos. Antspaudų žaidimas ir taškų žaidimas yra svarbūs šiame pokytyje, leidžiantys vaikams vizualizuoti ir spręsti matematines problemas abstraktesne forma.

6. **Darbas su trupmenomis:**

Trupmenų tyrinėjimas, dažnai laikomas sudėtinga koncepcija, yra prieinamas per tokias medžiagas kaip trupmenų apskritimai ir trupmenų intarpai. Vaikai užsiima praktine veikla, kuri demistifikuoja trupmenų sąvoką, todėl tai yra natūrali progresija jų matematinėje kelionėje.

Matematika ir ne tik: gyvenimo įgūdžiai ir kognityvinė raida

Montessori matematikos mokymo programą išskiria jos integracija su kitomis vystymosi sritimis. Veikla matematikos srityje pristatoma kaip tiesioginis pasiruošimas per sensorines ir praktines gyvenimo medžiagas. Šie pratimai ne tik ugdo matematinius įgūdžius, bet ir prisideda prie dėmesio detalėms, sprendimų priėmimo gebėjimų, savikontrolės, susikaupimo ir tikslumo ugdymo – savybių, kurios apima ne tik matematikos sritį.

Montessori aplinkoje nuo 3 iki 6 metų matematikos įvedimas nėra izoliuotas akademinis užsiėmimas; tai tyrinėjimo, atradimo ir supratimo odiseja. Nuo apčiuopiamos karoliukų skaičiavimo patirties iki abstrakčios matematinių operacijų sferos – kiekvieno vaiko kelionė yra unikali ir paremta praktinio mokymosi bei vidinio smalsumo principais.

Kai vaikai įsitraukia į gausybę Montessori matematikos medžiagos, jie ne tik mokosi skaičiuoti ar pridėti; jie iššifruoja visatos kalbą. Matematika tampa gyvenimo įrankiu

– priemone suprasti, įvertinti ir prisidėti prie juos supančio pasaulio. Montessori matematikos mokymo programa, kurioje akcentuojamas konkretus, nuoseklus ir integruotas požiūris, sudaro sąlygas visą gyvenimą mylėti ir suprasti magišką skaičių pasaulį.

6.4 Raiškos sėklų puoselėjimas: Montessori kalbos sritis 3–6 metų vaikams

Kalba, gražus simbolių ir garsų gobelenas, kurį žmonės sukūrė per šimtmečius, yra daugiau nei bendravimo priemonė – tai pati civilizacijos ir kolektyvinio mąstymo esmė. Montessori aplinkoje, skirtoje 3–6 metų vaikams, kalba yra ne tik studijų dalykas; Tai dinamiška jėga, formuojanti vaiko socialinį gyvenimą, uždeganti išraiškos ir supratimo liepsnas.

Kalbos raidos pagrindai

Kalba savo žodinėmis, rašytinėmis ir net kūno kalbos formomis tarnauja kaip žmogiškojo ryšio inkaras. Marijai Montessori tai yra instrumentas, lemiantis aplinkos transformaciją, tai, ką mes paprastai vadiname civilizacija. Kalba peržengia tautiškumo ribas, suvienydamą žmones su bendrais tikslais, mintimis ir siekiais.

Kalbos raidos kelionė prasideda ilgai, kol vaikas ištaria pirmuosius žodžius. Pradiniuose gyvenimo etapuose, kai verkimas yra pagrindinis bendravimo būdas, suaugusysis vaidina lemiamą vaidmenį teikiant kalbą ir reaguojant į vaiko poreikius. Būtent per šią sąveiką vaikas pradeda kalbos įgijimo kelią.

Kalbos raidos gylis vyksta pirmaisiais gyvenimo metais, padėdamas pagrindą vėlesnei išraiškai. Nors ir ne visada matomas, šis vystymasis atsiskleidžia pliūpsniais – skiemenimis, pirmaisiais žodžiais, akivaizdžios tylos periodu, o paskui, maždaug 2 su puse metų, kalbos sprogitu. Kalbai jautrus laikotarpis, trunkantis beveik 7 metus, apima kalbos struktūrizavimą iki 7 metų amžiaus, po kurio seka organizavimas.

Casa dei Bambini: kalbų turtinga aplinka

"Casa dei bambini", Montessori aplinkoje 3–6 metų vaikams, svarbiausia sukurti turtingą kalbinę aplinką. Ši aplinka ugdo kalbos raidą, įskiepydama saugumo ir

pasitikėjimo jausmą, prielaidas efektyviam bendravimui. Nepriklausomybė, kertinis Montessori filosofijos akmuo, yra būtina, kad vaikas galėtų išreikšti save, skatindamas gebėjimą bendrauti ir užmegzti santykius.

Materials play a crucial role in facilitating language exploration and experience. They serve as bridges for children to connect with their environment, providing a tangible means to explore and understand concepts. Music, integrated into the Montessori curriculum, further aids the development of the ear and, by extension, language.

Kalbos tobulinimo medžiaga

"Casa dei bambini" kalbos sritis yra sudaryta iš medžiagos, skirtos praturtinti kalbą, ugdyti kalbos vertinimą ir pasiruošti sudėtingoms rašymo ir skaitymo užduotims. Šios medžiagos apima:

1. Kalbos praturtinimo medžiaga:

Žodyno kortelės

Paveikslėlių kortelės

Istorijų pasakojimo rekvizitai

2. Kalbos vertinimo medžiaga:

Poezijos knygos

Istorijų knygos

Kultūrinė ir kalbinė medžiaga

3. Pasirengimas rašyti ir skaityti medžiaga:

Praktinė gyvenimo veikla

Juslinės medžiagos, turinčios netiesioginę paskirtį (rankos ir pieštuko rankenos paruošimas)

4. Rašymo ir skaitymo medžiaga:

Švitrinio popieriaus raidės

Mobilioji abėcėlė

Metaliniai įdėklai

Kreidinės lentos

Garso žaidimas

KS kortelės

Knygų

Kūrybinis rašymas ir bendras skaitymas

"Casa dei bambini" rašymo tikslas yra įsišaknijęs kūryboje. Vaikai skatinami užsiimti kūrybiniu rašymu, kuris sklinda iš vidaus – autentiška jų minčių ir jausmų išraiška. Mechaninis rašymas neskatinamas; vietoj to, pagrindinis dėmesys skiriamas vaiko gebėjimo laisvai išreikšti save ugdymui.

Visiškas skaitymas, išsamus įgūdis, apimantis pripažinimą, supratimą ir aiškinimą, yra etapas, paprastai pasiekiamas maždaug 9–10 metų amžiaus. Montessori principai pripažįsta individualų kiekvieno vaiko tempą, suprasdami, kad bendros skaitymo galimybės gali skirtis, bet paprastai turėtų atsirasti per šį laikotarpį.

Montessori aplinkoje nuo 3 iki 6 metų kalba nėra tik vadovėlių dalykas; tai gyvybinga jėga, kuri pynėsi per kiekvieną vaiko raidos aspektą. Nuo pirmųjų pasisakymų iki kūrybinės raiškos suklestėjimo Montessori požiūris sukuria puoselėjančią aplinką, kurioje kalba ne tik išmokstama, bet ir išgyvenama.

Tyrinėdami turtingą kalbinės medžiagos gobeleną, vadovaudamiesi malonės, mandagumo ir nepriklausomybės principais, vaikai leidžiasi į kelionę, kuri peržengia vien kalbos įgijimo ribas. Tai savęs atradimo, kultūrinio ryšio kelionė ir tvirto pagrindo visą gyvenimą trunkančiai meilei kalbai ir raiškai formavimas. "Casa dei bambini" sėjamos kalbinio klestėjimo sėklos, o kalbos turtinga aplinka tampa derlinga dirva, kurioje kiekviename vaike pražysta išraiškos grožis.

6.5 Kūrybiškumo skatinimas: meno sritis Montessori aplinkoje

Menas, dažnai laikomas sielos išraiška, yra esminis žmogaus poreikis. Montessori aplinkoje meno erdvė nėra tik kūrybinių tyrinėjimų erdvė; tai saviraiškos puoselėjimo ir grožio vertinimo šventovė. Kruopščiai integruodami meninius elementus ir medžiagas, Montessori pedagogai siekia įsilieti į dvasinę vaiko raidos sritį, leisdami savo kūrybiškumui sužydėti kruopščiai paruoštoje aplinkoje.

Meno reikšmė Montessori

Menas Montessori aplinkoje tarnauja unikaliam tikslui – tam, kuris pranoksta fizinius poreikius ir įsigilina į dvasinę sritį. Tai būdas vaikams išreikšti save, tyrinėti savo kūrybiškumą ir išsiugdyti aštrų estetikos jausmą. Meno erdvė, dažnai pasireiškianti per tam skirtą lentyną, yra strategiškai išdėstyta klasėje, kviečiant vaikus įsitraukti į meninę medžiagą, kaip ir su bet kuria kita Montessori medžiaga.

7 meno elementai:

Meno elementų supratimas padeda pamatus prasmingiems meniniams tyrinėjimams. Montessori meno erdvėje šie elementai tarnauja kaip orientacinė paletė, suteikianti vaikams statybinius blokus jų kūrybinėms pastangoms:

Spalvos: vaikai į spalvų pasaulį gilinasi tapydami ir piešdami. Meno erdvė tampa drobe, kurioje jie eksperimentuoja su skirtingais atspalviais, atrasdami maišymo ir kontrastingumo magiją.

Linijos ir kampai: Piešimas tampa galimybe eksperimentuoti su linijomis ir kampais. Vaikai nubrėžia formas ir užpildo jas spalvomis, tyrinėdami įvairių potėpių ir raštų dinamiką.

Tekstūra: Menas apima ne tik dvimatį, nes vaikai dirba su skirtingų rūšių popieriumi, siuva tekstile ir patiria medžiagų lytėjimo kokybę. Vieno popieriaus šiurkštumas kontrastuoja su kito popieriaus lygumu, suteikdamas jutiminę patirtį.

Erdvė: erdvinis suvokimas užima svarbiausią vietą meno srityje. Vaikai sužino apie foną ir priekinį planą, naudodami tokius metodus kaip fono dažymas prieš pridedant

priekinio plano vaizdus. Perspektyvos sąvokos atsiranda eksperimentuojant su didesniais ir mažesniais skaičiais.

Figūros (paveikslai): paprastos figūros tampa sudėtingų figūrų statybiniais blokais. Vaikai atranda transformacinę galią klijuodami geometrines figūras ant popieriaus, sukurdami begalę išradingų kompozicijų.

Trimatės formos: Peržengdama plokščios drobės ribas, meno sritis įveda trimatiškumą. Nesvarbu, ar dirbate su plastilinu, moliu, medžiu ar dėžutėmis, vaikai lipdo ir lipdo, savo menines vizijas įgyvendindami apčiuopiama forma.

Spalvų vertė: vaikai tyrinėja niuansuotą spalvų vertės pasaulį, suprasdami, kokį poveikį daro daugiau baltos ar juodos spalvos pridėjimas. Tonai ir intensyvumas tampa neatsiejamais jų meninio žodyno komponentais.

Veikla meno srityje:

Meno erdvė siūlo įvairias veiklas, kurių kiekviena prisideda prie Montessori klasėje atsiskleidžiančios kūrybos simfonijos. Ši veikla apima:

Pjovimas: Preciziškumo ir smulkiosios motorikos įgūdžiai tobulinami, kai vaikai pjausto popierių į formas, kurdami statybinius blokus savo meninėms pastangoms.

Klijavimas: Klijų klijavimo menas tampa statybos priemone. Vaikai klijuoja įvairias medžiagas ant popieriaus, eksperimentuodami su kompozicija ir dizainu.

Siuvimas: Dinamiško elemento pristatymas, siuvimas įtraukia vaikus į lytėjimo tyrinėjimą. Jie siūluoja adatas per audinius, sukurdami sudėtingus raštus ir dizainą.

Piešimas: Nuo pirmųjų tiriamųjų rašinių iki tobulesnių eskizų piešimas yra pagrindinė meno srities veikla. Vaikai išreiškia savo mintis ir emocijas pieštuko ar pieštuko potėpiais.

Tapyba: Drobė atgyja teptuko potėpiais. Tapyba leidžia vaikams eksperimentuoti su spalvų maišymu, faktūra ir laisvai tekančia savo meninių vizijų raiška.

Siuvinėjimas: Smulkioji motorika toliau tobulinama siuvinėjant. Vaikai mokosi adatų sriegimo ir sudėtingų raštų audimo meno, kūrybiškumą derindami su tikslumu.

Montessori aplinkos meno erdvė yra kvietimas pripažinti vaiką kaip natūraliai kūrybingą būtybę. Apgalvotai kuruodami medžiagą ir veiklas, pedagogai suteikia vaikams drobę tyrinėti, eksperimentuoti ir išreikšti savo meninius polinkius.

Kai vaikai įsitraukia į septynis meno elementus ir dalyvauja įvairiose veiklose, jie leidžiasi į savęs atradimo ir estetinio vertinimo kelionę. Meno sritis tampa prieglobsčiu, kuriame grožio poreikis patenkinamas ne tenkinant fizinį poreikį, bet išpildant gilų dvasinį ilgesį – ilgesį, kuris pasireiškia teptuko potėpiais, popieriaus karpymu ir gyvybinga vaiko vaizduotės palete. Montessori meno srityje kūrybiškumas ne tik puoselėjamas; tai švenčiama kaip esminis kiekvienos unikalios sielos holistinio vystymosi aspektas.

6.6 Mokslo stebuklų tyrinėjimas Montessori švietime

Montessori aplinkoje, skirtoje 3–6 metų vaikams, mokslo sritis yra vartai į įspūdingą atradimų pasaulį. Ši mokymo programa, pagrįsta platesniu kultūros ir mokslo tyrimu, skatina ikimokyklinio amžiaus mokinius tyrinėti mūsų planetos ir už jos ribų stebuklus. Per praktinę veiklą vaikai leidžiasi į supratimo kelionę, apimančią geografiją, istoriją, biologiją, zoologiją, meną ir muziką, puoselėdami holistinį požiūrį į švietimą.

Kultūrinis tyrinėjimas ir savimonė

Montessori metodas integruoja kultūros ir mokslo studijas, suteikdamas vaikams objektyvą atrasti praeities ir dabarties kultūras. Per šį tyrimą besimokantys jaunuoliai ne tik susiduria su mūsų pasaulio įvairove, bet ir skatinami vertinti ir gerbti skirtingas kultūras. Geografijos tyrimas leidžia vaikams suprasti įvairius kraštovaizdžius, klimatą ir žmones visame pasaulyje.

Kultūrinis sąmoningumas, neatsiejama mokymo programos dalis, vaidina lemiamą vaidmenį formuojant vaiko savivertę ir tapatybę. Kai vaikai sužino apie skirtingas kultūras ir tradicijas, jie išsiugdo priklausymo platesnei žmonių bendruomenei

jausmą. Šis kultūrinio supratimo pagrindas sudaro sąlygas visapusiškam išsilavinimui, kuris peržengia vadovėlių ribas ir apima mūsų pasaulinio paveldo turtingumą.

Praktinis atradimas moksle

Montessori mokslo mokymo programos pagrindas yra praktinio atradimo principas. Vaikai nėra pasyvūs informacijos gavėjai; vietoj to jie aktyviai užsiima medžiagomis ir eksperimentais, skatindami gilų ir patirtinį mokslinių sąvokų supratimą.

Mokslo sritis tampa smalsumo laboratorija, kurioje jaunieji mokslininkai tyrinėja gyvus ir negyvus dalykus. Nuo augalų ir gyvūnų stebėjimo iki eksperimentavimo su pagrindiniais moksliniais principais vaikai įgyja apčiuopiamą gamtos pasaulio suvokimą. Šis praktinis požiūris ne tik įkvepia meilę mokymuisi, bet ir ugdo kritinio mąstymo įgūdžius nuo ankstyvo amžiaus.

Daugialypis tyrinėjimas

Montessori mokslo srityje tyrinėjimas apima ne tik tradicinius mokslo dalykus. Nors biologija ir zoologija suteikia įžvalgų apie gyvenimo įvairovę, vaikai taip pat gilinasi į meną ir muziką kaip neatsiejamus kultūros ir mokslo studijų komponentus.

Menas ir muzika nėra izoliuotos disciplinos, bet yra sklandžiai jaustos į mūsų pasaulio supratimo audinį. Vaikai tyrinėja skirtingų kultūrų meninę raišką, susiedami kūrybiškumą su kultūrine tapatybe. Harmoninga šių disciplinų integracija praturtina mokymosi patirtį, leidžiančią vaikams įvertinti įvairių studijų sričių tarpusavio ryšį.

Kritinio mąstymo skatinimas

Gamtos mokslų mokymo programos įvedimas ikimokykliniame lygmenyje yra pagrindas kritinio mąstymo įgūdžiams ugdyti. Užsiimdami praktiniais eksperimentais ir stebėjimais, vaikai mokosi užmegzti ryšius, daryti išvadas ir užduoti klausimus. Aktyvaus tyrinėjimo akcentavimas skatina natūralų smalsumą, kuris sudaro pagrindą visą gyvenimą trunkančiai meilei mokymuisi.

Kai vaikai sąveikauja su mokslo sritimi, jie ne tik įsisavina faktines žinias, bet ir ugdo gebėjimą savarankiškai ir kritiškai mąstyti. Montessori metodas pripažįsta įgimtą vaikų smalsumą ir suteikia jiems įrankius bei galimybes tyrinėti, atrasti ir mokytis savarankiškai.

Mokslo sritis Montessori aplinkoje tampa gyvybinga erdve, kurioje atgyja gamtos pasaulio stebuklai. Per kultūrinius tyrinėjimus, praktinius atradimus ir įvairių disciplinų integraciją 3–6 metų vaikai leidžiasi į holistinę edukacinę kelionę. Ši kelionė ne tik suteikia žinių apie mūsų planetą ir jos gyventojus, bet ir ugdo gilią meilę mokymuisi bei tarpusavio ryšio su platesniu pasauliu jausmą. Ugdant smalsius protus, Montessori mokslo sritis tampa kertiniu akmeniu visą gyvenimą siekiant žinių ir supratimo.

6.7 Pasaulio atradimas: geografija Montessori švietime

Montessori aplinkoje, skirtoje 3–6 metų vaikams, geografijos sritis yra patrauklūs vartai į mūsų įvairios planetos tyrinėjimą. Čia besimokantieji įsitraukia į praktinę veiklą, naudodami sensorinę medžiagą, ypač medinius žemėlapių galvosūkius, kad įsigilintų į turtingą kultūrų, kalbų ir geografijos gobeleną.

Medinės žemėlapių dėlionės suteikia apčiuopiamą ir vizualų žemynų, šalių, vėliavų ir reljefų vaizdą, suteikdamos konkrečią pasaulio patirtį. Per šią interaktyvią medžiagą vaikai ugdo supratimą apie mūsų pasaulinės bendruomenės platumą ir sudėtingumą. Šis tyrinėjimas ne tik suteikia geografinių žinių, bet ir ugdo vertinti tiek panašumus, tiek unikalias savybes, kurios apibrėžia mūsų įvairų pasaulį.

Geografija Montessori klasėje peržengia tradicinį žemėlapių skaitymą; Tai tampa atradimų kelione, puoselėjančia tarpusavio ryšio su žmonėmis visame pasaulyje jausmą. Naršydami po žemėlapius ir tyrinėdami skirtingas kultūras, vaikai padeda pagrindą visą gyvenimą trunkančiam smalsumui apie pasaulį ir giliai pagarbai pasaulinei įvairovei.

6.8 Gamtos stebuklų tyrinėjimas: zoologija ir botanika Montessori švietime

Gyvybingame Montessori ikimokyklinio ugdymo klasės, skirtos 3–6 metų vaikams, pasaulyje zoologijos ir botanikos sritys atsiskleidžia kaip žavios sferos, kuriose jauni besimokantieji leidžiasi į kelionę, kad suprastų ir įvertintų juos supančius gyvus stebuklus.

Botanika: meilės augalams puoselėjimas

Botanika, augalų tyrimas, užima svarbiausią vietą Montessori klasėje, siūlydama vaikams praktiškai tyrinėti įspūdingą floros pasaulį. Per interaktyvias veiklas vaikai įsitraukia į skirtingų augalų dalių atradimą, augimo procesų stebėjimą ir įvairių rūšių identifikavimą pagal lapus ir spalvas. Klasė tampa miniatiūriniu sodu, kuriame žydi gėlės, dygsta daržovės ir žydi smalsumas.

Botaniniai tyrimai apima ne tik augalų identifikavimą; jie ugdo gilų ryšį su gamta. Vaikai sužino ne tik apie augalų gyvavimo ciklus, bet ir apie jų vaidmenį palaikant gyvybę Žemėje.

Zoologija: gyvūnų karalystės paslapčių atskleidimas

Zoologija, gyvūnų karalystės tyrinėjimas, sužadina jaunų protų vaizduotę, kai jie gilinasi į įvairialypę ir kerinčią gyvų būtybių karalystę. Jutiminė patirtis su daiktais ir paveikslėliais leidžia vaikams suskirstyti juos supantį pasaulį į kategorijas – atskirti gyvas ir negyvas esybes, suprasti augalų ir gyvūnų skirtumus ir atskirti stuburinius ir bestuburius gyvūnus.

Montessori zoologijos srityje vaikai atidžiau pažvelgia į unikalias įvairių gyvūnų savybes. Jie tyrinėja buveines, mitybą, kūno struktūras ir įspūdingą aplinką, kurią skirtingos rūšys vadina namais. Šis struktūrizuotas tyrinėjimas ne tik patenkina smalsumą, bet ir padeda pagrindą loginiam mąstymui ir klasifikavimo įgūdžiams.

Ryšys su gamta: aplinkos priežiūros skatinimas

Per šias susipynusias zoologijos ir botanikos studijas vaikai ne tik įgyja žinių, bet ir giliai vertina visų gyvų daiktų tarpusavio ryšį. Nuo mažens puoselėdamas meilę augalams ir gyvūnams, Montessori požiūris į zoologiją ir botaniką suteikia vaikams visą gyvenimą trunkantį smalsumą apie gamtos pasaulį. Šiose dalykinėse srityse siūlomas praktinis, patirtinis mokymasis ne tik formuoja informuotus asmenis, bet ir

sėja sėklas atsakingiems, aplinką tausojantiems piliečiams, kurie supranta subtilią gyvenimo pusiausvyrą mūsų planetoje.

7 skyrius

Montessori mokytojo vaidmuo

Montessori ugdymo pasaulyje suaugęs žmogus klasėje yra ne tik instruktorius, bet ir vadovas, mokymosi pagalbininkas, aplinkos saugotojas ir vaiko kelionės savęs atradimo link stebėtojas. Maria Montessori tikėjo giliu vaikų potencialu mokyti save, o suaugęs žmogus prisiėmė lemiamą vaidmenį kuriant aplinką, skatinančią smalsumą, nepriklausomybę ir meilę mokymuisi.

Montessori mokytojas: savarankiškų mokinių ugdymas

Marija Montessori buvo griežta dėl to, kad klasėje suaugusiojo neįvardijo kaip mokytojo ar pedagogo įprastine prasme. Vietoj to ji sugalvojo terminą "vadovas" arba "direktorius". Šis sąmoningas pasirinkimas atspindi suaugusiojo vaidmens esmę – vesti vaiką per saviugdos procesą. Montessori mokytojo pagrindinis įsitikinimas yra tas, kad vaikas atsiskleidžia per savo darbą, o suaugusiojo pareiga yra sukurti aplinką, kuri leistų šiam apreiškimui natūraliai atsiskleisti.

Asmeninė transformacija: Montessori mokytojų rengimo širdis

Montessori tikėjo, kad mokytojo mokymas nėra tik pedagoginių įgūdžių įgijimas; tai asmeninio virsmo kelionė. Suaugęs žmogus turi keisti perspektyvas, kvestionuoti ir keisti išankstines nuostatas apie vaikus ir švietimą. Ši vidinė transformacija yra gyvybiškai svarbi norint visiškai perimti Montessori filosofiją.

Dvasinis rengimas užima svarbiausią vietą Montessori mokytojų rengime. Moralinių savybių ugdymas, sielos valymas ir mokymasis tarnauti vaikui nuolankiai laikomi esminiais elementais. Mokytojas tampa dvasiniu vedliu, pabrėždamas holistinį vaiko vystymąsi už akademikų ribų.

Intelektualus pasiruošimas yra nuolatinis Montessori mokytojų procesas. Žinių troškulys, nuolatinis mokymasis ir atradimo jausmas apibūdina jų intelektualinę kelionę. Šis įsipareigojimas mokytis visą gyvenimą atspindi pačios Marijos Montessori nenumaldomą žinių siekimą iki gyvenimo pabaigos.

Montessori mokytojo vaidmenys ir pareigos:

Aplinkos saugotojas:

Montessori mokytojas prisiima aplinkos sergėtojo vaidmenį. Tai apima kruopštų klasės aplinkos paruošimą ir priežiūrą, siekiant užtikrinti, kad ji būtų palanki vaiko tyrinėjimui ir mokymuisi.

Aplinkos ir vaiko ryšys:

Mokytojo ir vaiko santykiuose Montessori mokytojas veikia kaip vadovas, siekdamas pritraukti vaiko dėmesį ir įsitraukimą. Tačiau lemiamas momentas yra tada, kai vaikas patenka į susikaupimo būseną. Šiuo metu mokytojo vaidmuo keičiasi, ir jie turi pasitraukti, leisdami vaikui savarankiškai tyrinėti.

Maria Montessori pabrėžė šį perėjimą: "Kai prasideda susikaupimo momentas, elkitės taip, tarsi vaiko nebūtų". Mokytojas tampa tyliu stebėtoju šiais gilaus susikaupimo laikotarpiais.

Besivystančio vaiko proto tarnas:

Mokytojas tampa tarnu ne dėl patogumo, o dėl vaiko intelektualinio ir emocinio vystymosi. Nors mokytojas gali pristatyti vaikui veiklą, kartais ne mažiau svarbu atsitraukti ir leisti vaikui veikti savarankiškai. Galutinis tikslas – ugdyti vaiko gebėjimą būti savarankiškam.

Stebėtojas:

Stebėjimas yra Montessori mokytojo darbo pagrindas. Akylai stebėdamas vaiką, mokytojas įgyja vertingų įžvalgų apie jo poreikius, interesus ir raidos pažangą. Ši informacija padeda pritaikyti aplinką prie individualių poreikių.

Bendravimas su tėvais:

Montessori mokytojai atlieka gyvybiškai svarbų vaidmenį perteikdami tėvams Montessori metodo principus ir praktiką. Būdami ambasadoriais, jie sprendžia klausimus, teikia įžvalgas apie vaiko pažangą ir sukuria tiltą tarp Montessori klasės ir vaiko namų.

Maria Montessori užfiksavo mokytojo sėkmės esmę: "Didžiausias sėkmės ženklas mokytojui yra galimybė pasakyti: vaikai dirba taip, lyg manęs nebūtų". Tai apima idėją, kad per veiksmingą vadovavimą vaikas tampa savarankišku besimokančiuoju.

Praktiniai patarimai Montessori mokytojams:

Investuokite į nuolatinį mokymą: įsipareigokite nuolat tobulėti ir mokytis. Gaukite naujausią informaciją apie naujausius švietimo, vaiko raidos ir Montessori principų tyrimus.

Sukurkite kviečiančią aplinką: skirkite laiko paruošti ir palaikyti aplinką, kuri būtų estetiška, tvarkinga ir pritaikyta vaikų poreikiams. Gerai paruošta aplinka yra pagrindinis nepriklausomų tyrinėjimų katalizatorius.

Puoselėkite savarankiškumą: aktyviai skatinkite ir remkite vaiko kelionę nepriklausomybės link. Suteikite galimybes savarankiškai veiklai ir švęskite jų pasiekimus įsisavinant naujus įgūdžius.

Praktikuokite grakštų pasitraukimą: įvaldykite grakštaus pasitraukimo meną vaiko koncentruoto darbo metu. Leiskite vaikui tyrinėti be nereikalingo kišimosi, skatinant savarankiškumą ir sprendimų priėmimą.

Priimkite stebėtojo vaidmenį: ugdykite ryškų stebėjimo jausmą. Reguliariai stebėkite kiekvieną vaiką, kad suprastumėte jo unikalias savybes, interesus ir vystymosi etapus. Naudokite šiuos stebėjimus, kad patobulintumėte mokymosi aplinką.

Ugdykite efektyvų bendravimą: Sukurkite atvirus ir skaidrius bendravimo kanalus su tėvais. Būkite iniciatyvūs dalindamiesi įžvalgomis apie vaiko pažangą, pasiektus etapus ir augimo sritis. Puoselėkite bendradarbiavimo partnerystę su tėvais.

Rodyti pavyzdį: įkūnykite Montessori metodo vertybes ir principus. Parodykite pagarbos, kantrybės ir nuolankumo savybes bendraudami tiek su vaikais, tiek su suaugusiais. Būkite gyvas filosofijos, kurią palaikote, pavyzdys.

Montessori prieš tradicinį mokymą:

Priešingai Montessori požiūriui su tradiciniais mokymo metodais, skirtumai išryškina paradigmos pokytį suaugusiojo vaidmenyje klasėje:

Vedėjas prieš instruktorių:

Tradicionis mokymas: Instruktoriai perduoda žinias per tiesioginį mokymą.

Montessori požiūris: Mokytojai palengvina mokymąsi sukurdami aplinką, skatinančią savarankišką tyrinėjimą.

Į vaiką orientuotas ir į mokymo programą orientuotas:

Tradicionis mokymas: Daugiausia dėmesio skiriama iš anksto nustatytos mokymo programos pateikimui.

Montessori požiūris: Daugiausia dėmesio skiriama vaiko interesams, leidžiant jiems tyrinėti dalykus pagal jų smalsumą ir pasirengimą.

Individualizuota pažanga vs. vienoda pažanga:

Tradicionis mokymas: matuoja pažangą pagal iš anksto nustatytus kriterijus.

Montessori požiūris: Pirmenybė teikiama individualizuotam vystymuisi, leidžiant kiekvienam vaikui tobulėti savo tempu.

Stebėtojas prieš kontrolierių:

Tradicionis mokymas: Mokytojas dažnai diktuoja mokymosi tempą ir turinį.

Montessori požiūris: Mokytojas stebi, prisitaiko ir vadovauja, gerbdamas natūralų vaiko mokymosi ritmą.

Holistinis vystymasis prieš akademinį dėmesį:

Tradicionis mokymas: pabrėžia akademinį pasiekimus.

Montessori požiūris: Pirmenybė teikiama holistiniam vystymuisi, įskaitant socialinius, emocinius ir kognityvinius aspektus.

Kelrodės žvaigždės Montessori visatoje

Montessori mokytojas yra ne tik pedagogas; jie yra kelrodės žvaigždės vaiko ugdymo visatoje. Sąmoningai stebėdami, apgalvotai ruošdamiesi ir įsipareigodami puoselėti savarankiškumą, Montessori mokytojai atlieka transformacinį vaidmenį formuojant savo mokinių ateitį.

Montessori mokytojai, kaip vaiko savarankiškos kelionės pagalbininkai, sėja visą gyvenimą trunkančios meilės mokymuisi sėklas. Vadovaudamiesi Montessori požiūrio principais, pedagogai tampa partneriais nuostabiame atradimų, smalsumo ir holistinio vystymosi nuotykyje kiekvienam jų globojamam vaikui. Montessori visatoje mokytojas nėra tik vedlys; Jie yra švyturys, kuris apšviečia kelią į ateitį, kurioje kiekvienas vaikas gali klestėti ir atskleisti savo unikalų potencialą.

8 skyrius

Veikla

Šaukštas

Amžius: 24 – 36 mėnesiai

Medžiagos:

1. stačiakampis medinis padėklas su šoninėmis rankenomis ir vidutinio aukščio ratlankiu, du skaidraus stiklo dubenys ir šaukštelis
2. Dubenyje yra granuliuotos medžiagos, pvz., ryžių, mažų makaronų, sojos, lęšių, sorų

Procedūra:

1. paimkite dėklą ir padėkite jį ant stalo
2. paimkite šaukštą trimis dešinės rankos pirštais (nykščiu, smiliumi, viduriniu pirštu) dubenėlio centre, padėkite dešinėje ir tada paimkite turinį
3. vertikaliu judesiu pakelkite šaukštą
4. transportuokite jį horizontaliai per tuščią dubenį
5. lėtais rankos judesiais pakreipkite ir ištuštinkite šaukštą
6. kartokite šiuos judesius, kol išseks dubenėlio turinys
7. Norėdami tęsti pratimą, pasukite dėklą, šiek tiek pakeldami jį
8. Baigęs darbą, vaikas grąžina dėklą į savo vietą

Lankytina vieta: išgirsti į dubenį krintančių pupelių garsą

Tiesioginė paskirtis: granuliuotų medžiagų pilstymas

Pilant karoliukus

Amžius: 24–36 mėnesiai

Medžiagos: stačiakampis dėklas su rankenomis ir vidutinio aukščio kraštais, du stikliniai arba keraminiai ąsočiai su smailiais snapeliais, vienas tuščias, kitas užpildytas karoliukais.

Procedūra:

1. paimkite vazą ir padėkite ją ant stalo
2. Dešine ranka paimsite ąsotį su sėklomis
3. stovėjo vertikaliai
4. vežamas horizontaliai virš kito ąsočio
5. jis nuleidžia, tada lenkiasi
6. tvirtu riešo brūkštelėjimu supilkite į tuščio ąsočio vidurį
7. mokytojas anksčiau pirštu bus nurodęs, kur jis turėtų nukristi (centre)
8. ąsotis lieka pakeltas ir nesiilsi ant kito
9. Palaipsniui ranka pakreipiama taip, kad išpiltų visas sėklas
10. ištuštintas ąsotis remiasi į vazą
11. Norėdami tęsti pratimą, pasukite puodą, šiek tiek pakeldami
12. Kai darbas bus atliktas, vaikas grąžina vazą į savo vietą
13. Jei sėkla nukrenta, ji paimama nykščio paspaudimu ir dviem pirštais

Klaidos kontrolė: nenumeskite grūdų, patikrinkite, ar ąsotis iš tikrųjų tuščias

Lankytina vieta: išgirskite į stiklainį patenkančių karoliukų garsą

Tiesioginė paskirtis: pilti karoliukus, kietas medžiagas

Netiesioginis tikslas: judėjimo koordinavimas

Pilant skysčius

Amžius: 24-36 mėnesiai

Medžiagų:

1. vaza su qsočiu, pripildytu spalvoto vandens, dvi stiklinės, apjuostos raudona linija,
2. lėkštė su mažu kempinės džiovintuvu ir dideliu

Procedūra:

1. paimkite vazą ir padėkite ją ant stalo
2. Pakelkite qsočį viena ranka (keturi pirštai eina rankenos viduje, nykštys išorėje)
3. Pakelkite jį iki stiklinės ir, neliesdami ratlankio, pirmiausia supilkite vandenį į stiklinę
4. nusausinkite mažą kempinę
5. Užsiėmimo pabaigoje stiklainį padėkite atgal į vietą

Lankytinos vietos: supilkite skystį neišpildami už stiklo

Tiesioginė paskirtis: pilti skysčius

Netiesioginis tikslas: pasiruošimas matematiniam protui

Klaidos kontrolė: neišpilkite skysčio

Skysčių perkėlimas lašintuvu

Amžius: 30–36 mėnesiai

Medžiagų:

1. dėklas, vienas tuščias indas ir vienas su spalvotu vandeniu
2. vienas lašintuvas

Procedūra:

1. vaikas paima dėklą ir padeda jį ant stalo
2. Trimis dešinės rankos pirštais (nykščiu, rodomuoju pirštu, viduriniu pirštu) paimkite lašintuvą ir lėtai judėdami paspauskite guminę lašintuvo dalį, čiulpdami skystį iš konteinerio
3. Užlašinkite lašintuvą ant tuščio indo ir paspausdami guminę dalį atleiskite skystį

Lankytina vieta: palaukite, kol konteineryje bus išleistas paskutinis lašas

Tiesioginė paskirtis: skysčio perkėlimas neliesdami indo krašto

Netiesioginis tikslas: judesių koordinacija, koncentracija, pasiruošimas matematiniam protui

Klaidų kontrolė: neleiskite, kad lašai patektų už konteinerio ribų

Spalvotos tabletės

Amžius: nuo 2,5 metų

Medžiaga: dėžutė su dangteliu, kurioje yra 3 poros spalvotų skirtukų: raudona, mėlyna ir geltona arba 6 spalvoti spausdinti ir plastifikuoti stačiakampiai, 2 – raudona, 2 – geltona ir 2 – mėlyna

Procedūra:

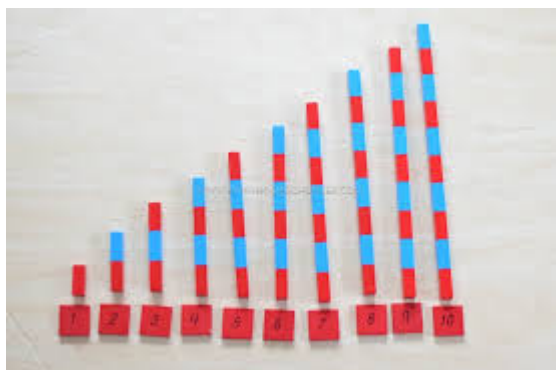
1. Jūs sėdite dešinėje stalo pusėje, o vaikas – jūsų kioske
2. Dėžutėje lentos išdėstytos spalvų poromis
3. Atidarote dėžutę ir išimkite visas lentas iš dėžutės, dešinės rankos pirštais laikydami baltą rankeną, ir atsitiktinai padėkite jas ant stalo.
4. Nuėmę visas lentas, uždarykite dėžutę ir padėkite ją viršutinėje dešinėje stalo pusėje
5. Su psichine analize jūs darote poras
6. Padėkite lentas iš eilės, vieną porą po kita; padėkite lentas balta puse aukštyn ir žemyn, viena šalia kitos, suklijuotais baltais kraštais.
7. Po pirmojo ešerio sakote vaikui: "žiūrėk, jie vienodi".
8. Sudarykite visas tris poras atsitiktine tvarka
9. Pasigrožėkite poromis su savo vaiku
10. Paklauskite vaiko, ar jis taip pat nori dirbti
11. Sukrauti lentas ant stalo ir pakviesti vaiką dirbti tiek, kiek jis nori

Tiesioginė paskirtis:

- Vaikas gauna raktus į spalvų pasaulį – Spalvų jautrumo ugdymas

Skaičių keliai – Raudonos ir mėlynos skaičiavimo juostos – Dešimtainė sistema – įvedant skaičius nuo 1 iki 10

Amžius: nuo 3 su puse metų

Medžiaga: Montessori raudonos ir mėlynos spalvos skaičiavimo juostų medžiaga su skaitmeniniais simboliais nuo 1 iki 10

1 procedūra:

1. Pakvieskite vaiką, pasakykite jam/jai, kad dirbsite su skaičiavimo juostomis ir raudonais skaičiais.
2. Įdėkite skaičiavimo juostas, atsitiktinai padėkite jas ant kilimėlio, išdėstyto kairėje, raudona puse į kairę.
3. Išimkite žetonus (skaitmeninius simbolius) po vieną ir paklauskite vaiko, ar jis prisimena skaičius
4. Išimkite paskutinį žetoną su skaičiumi 10 ir pasakykite jam, kad tai yra skaičius 10 ir jis susideda iš dviejų skaitmenų; Jūs uždedate ranką ant skaitmens 1 ir jis lieka 0 ir sakote "nulis", tada uždedate skaitmenį 0 ir jis lieka 1, sakote "vienas", dešimt susideda iš 1 ir 0.
5. Padėkite žetoną su sumaišytais skaičiais kilimėlio apačioje iš eilės
6. Jūs paprašote vaiko surasti juostą 10, vaikas suskaičiuoja, jūs paimate žetoną su skaičiumi 10 ir uždedate jį ant paskutinės mėlynos dalies atsistoje.
7. Tęskite tuo pačiu būdu su visais žetonais, suraskite juostą, suskaičiuokite ir padėkite žetoną juostos gale
8. Pabaigoje vėl sumaišote traškučius apatiniame kilimėlio krašte ir pakviečiate vaiką dirbti vienam

2 procedūra: nuotolinis suderinimas

1. Pakvieskite savo vaiką
2. Atneškite strypus ir padėkite juos sumaišytus ant kilimėlio
3. Atneškite žetonų dėžutę ir padėkite juos apatiniame krašte ant kito kilimėlio per atstumą.
4. Izoliuokite žetoną ir liepkite vaikui atsinešti atitinkamą juostą iš kito kilimėlio.

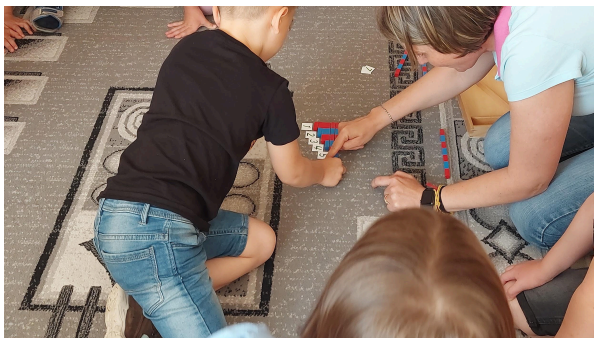

5. Kai vaikas atneša juostą, kiekvieną kartą patikrinkite skaičiuodami
6. Tęskite taip pat su visais žetonais
1. Pakvieskite vaiką dirbti vienam arba su kitu bendraamžiu, kuris jau žino medžiagą

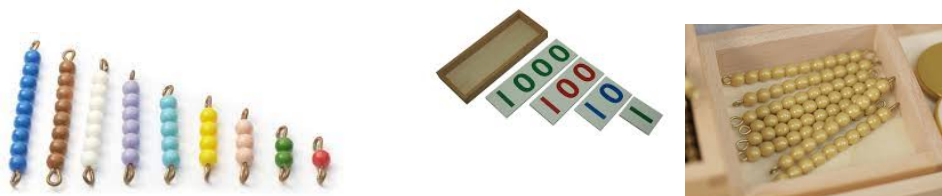
Tiesioginė paskirtis: Susieti kiekius su simboliais, įsiminti simbolių tvarką

Netiesioginis tikslas: pasiruošimas sudėti, atimti, dauginti ir dalyti

Klaidos kontrolė: skaičiavimas, skaičių tvarka

Dešimtainė sistema – skaičių įvedimas nuo 1 iki 20

Amžius: nuo 4 metų su puse

Medžiagų:

1. Montessori spalvos karoliukai, auksinių juostų karoliukai po 10, skaičių kortelės
2. Spausdinamos veiklos nuoroda: <https://urlis.net/d3cwrxng>

procedūra:

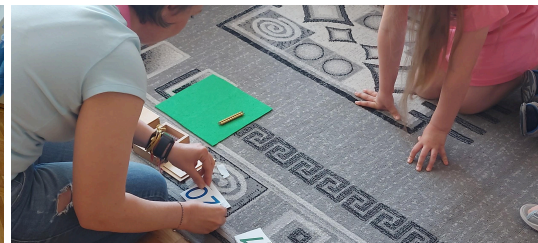
3. pateikite spalvotus karoliukus nuo 1 iki 9
4. Suskaičiuokite kiekvienos juostos karoliukus ir padėkite simbolį. Pvz. Penkių juosta yra šviesiai mėlyna, šalia juostos padėkite kortelę su skaičiumi 5
5. Kai pasieksite skaičių 10, pakartokite visus skaičius su vaikais nuo 1 iki 10
6. tada eikite į priekį, padėkite juostą 10 ir 1 juostą ir suskaičiuokite su vaiku, tai bus 11

1. Padėkite simbolį virš 1 kortelės virš 10 kortelės. Jūs parodote vaikui, kad vienuolika yra sudaryta iš 10 ir 1 kartu, tas pats su karoliukais ir simboliais (skaičių kortelėmis)
2. tęskite skaičiavimą tokiu pačiu būdu su 12 ir tęskite iki 20
3. kitą dieną galite tęsti procedūrą, kai skaičius didesnis nei 20

Tiesioginis tikslas: įvesti kiekius ir skaičius nuo 11 iki 20

Dešimtainė sistema – skaičių formavimas iki 1000

Amžius: nuo 4 metų su puse

Medžiagos: Montessori dešimtainė sistema, auksiniai karoliukai

Procedūra:

1. Kiekvienai kategorijai įdėkite kortelę su simboliu, pvz., 4000, 300, 50, 1
2. virš pozos kortos su visais nuliais neuždengtais
3. padarykite "magiją" vilkdami numerį galutinėje padėtyje 4351
4. Paprašykite vaikų suformuoti kitus skaičius, dirbant poromis, vienas vaikas pavadina kategoriją, kitas vaikas paima korteles su simboliais ir tada suformuoja numerį kaip ankstesnį

Tiesioginė paskirtis: vaiko supratimui apie tai, kaip formuojami skaičiai

Konstrukciniai trikampiai – šešiakampė dėžutė

Amžius: 4 metai

Tiesioginė paskirtis: Atkreipkite dėmesį, kad šešiakampį sudaro 6 lygiakraščiai trikampiai, 3 rombai arba 2 trapecijos

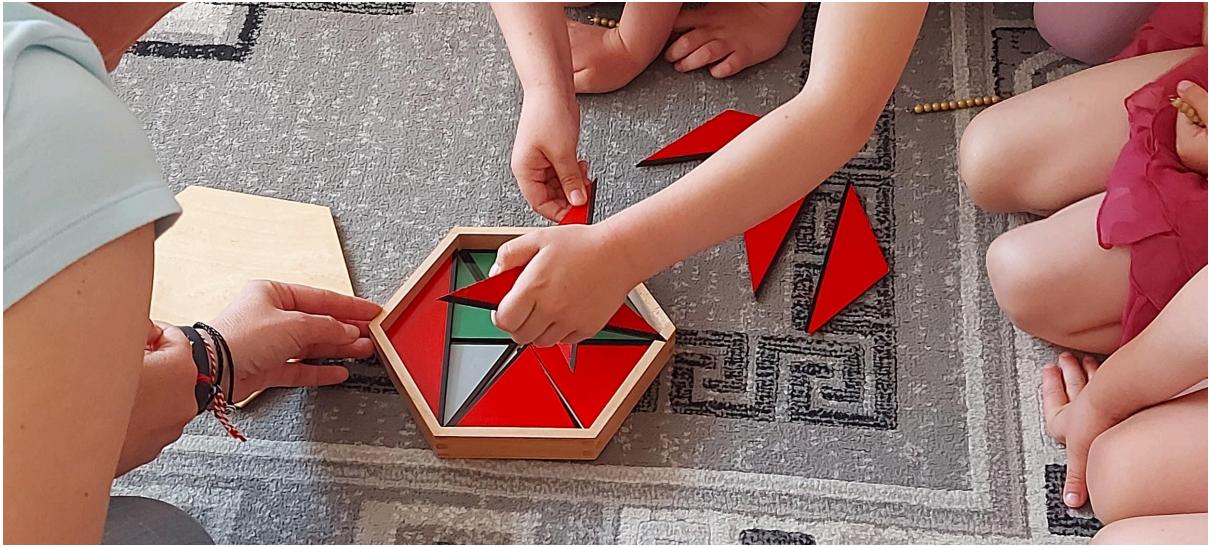
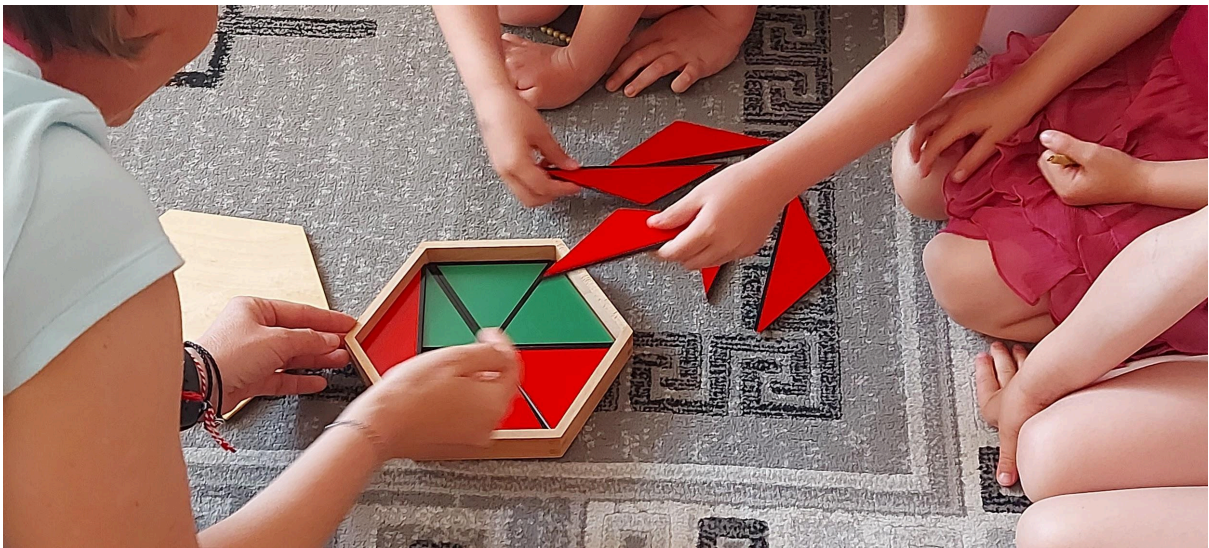
Netiesioginis tikslas: Pasiruošimas geometrijai

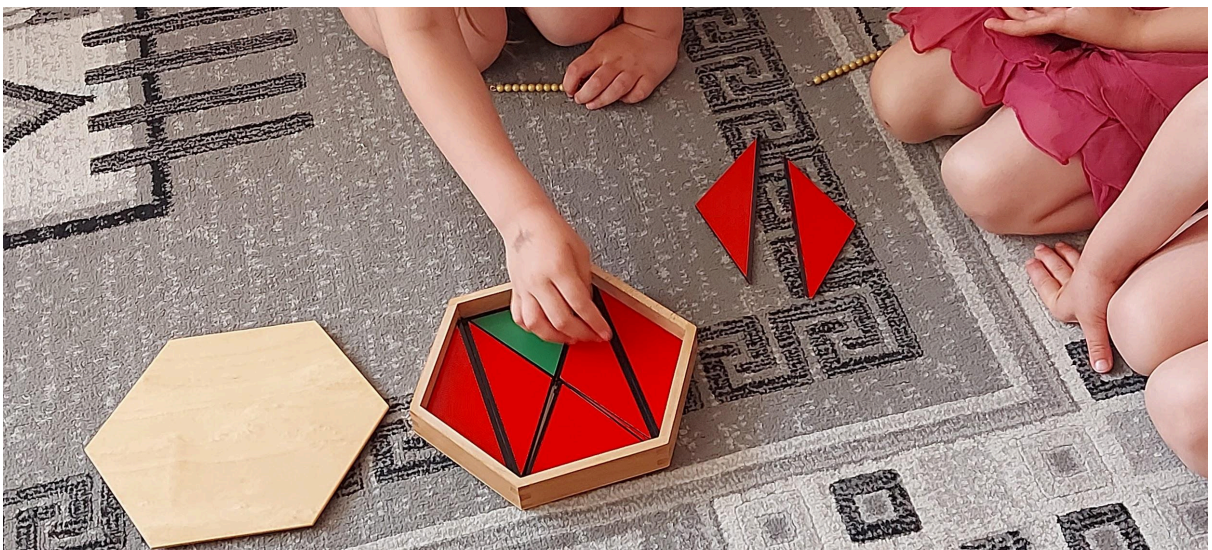
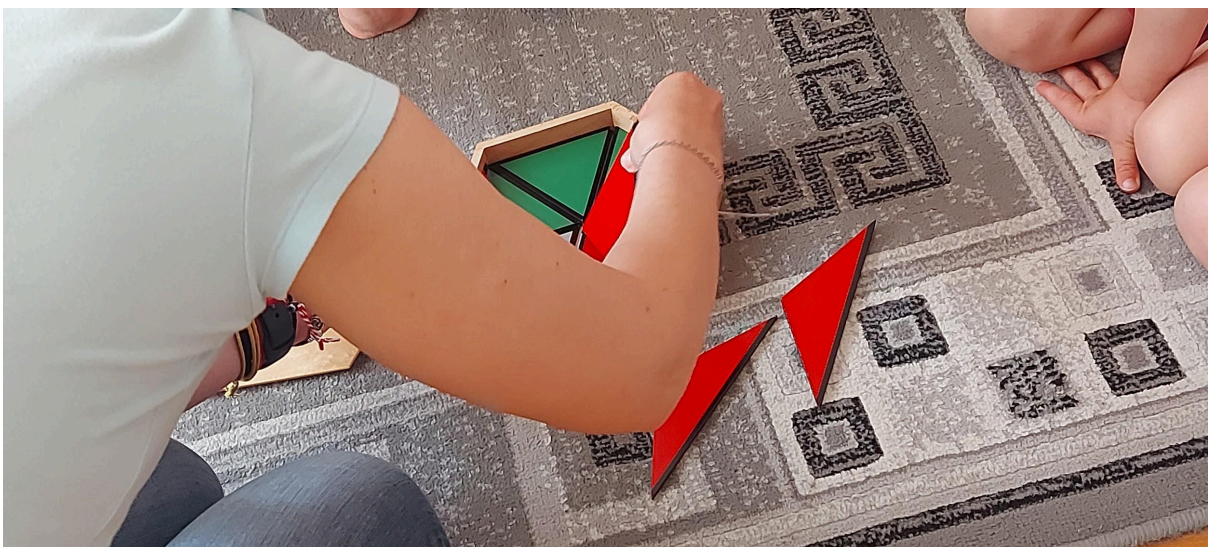
1. Iš dėžutės išimkite visus lygiakraščius trikampius ir atsitiktinai padėkite juos ant stalo.
2. Sukonstruokite šešiakampį su pilkais trikampiais, pirmiausia galite juos sulygiuoti sujungdami juodas linijas
3. Suformuokite lygiašonę trapeciją iš žalių trikampių, juos suderinus (arba ne), trikampis su juodomis linijomis yra apverstas.
4. Sukonstruokite raudoną rombą
5. Paimkite žalius trikampius iš žalios trapecijos ir padėkite kiekvieną trikampį virš viršutinės šešiakampio pusės
6. Padėkite dešinę ranką ant trijų apatinių šešiakampio trikampių (pilkos trapecijos) ir slinkite žemyn apie 1 cm.
7. Paimkite žalius trapecijos trikampius ir padėkite juos ant apatinės šešiakampio pusės (virš pilkos trapecijos)
8. Atkreipkite dėmesį į savo vaiką, kad tai tas pats
9. Vilkite žalią trapeciją ir padėkite ją kairiajame lentelės kampe
10. Iš naujo padarykite šešiakampį
11. Paimkite raudoną rombą, uždėkite raudonus trikampius virš 2 šešiakampio trikampių, rombo formos, su juoda linija viduryje.
12. Likusią šešiakampio dalį atskirkite nuo raudonojo rombo
13. Paimkite raudonus trikampius ir padėkite juos ant pilkos sekcijos ant pilkų trikampių
14. Atskirkite likusį pilką rombą, kad susidarytų trys rombai: 2 pilki ir vienas raudonas.
15. Tą patį padarykite su paskutiniu rombu, raudonu rombu virš paskutinio pilko rombo.

16. Vilkite raudoną rombą ir grąžinkite jį į pradinę padėtį
17. Perdaryti šešiakampį
18. Sumaišykite gabalus ir pakvieskite vaiką dirbti

Bičių gyvavimo ciklas

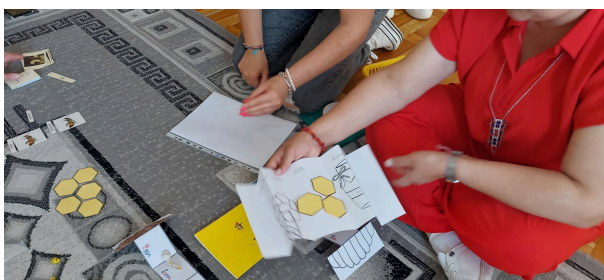
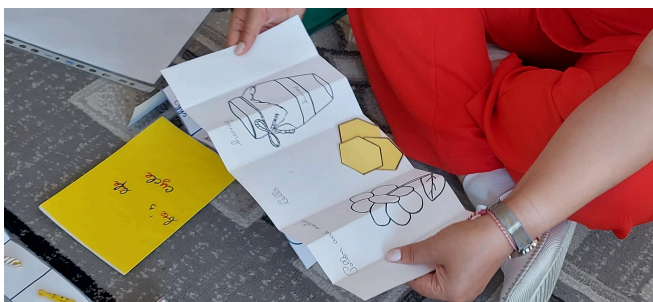
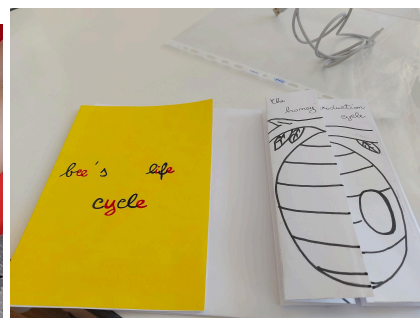
Amžius: 3 metai

Medžiagų:

1. Plastikinis bičių modelis visose fazėse ir 4 rodyklės
2. Knygelė su apsakymu apie bites
3. Spausdinamos veiklos nuoroda: <https://urlis.net/57nu9wtw>

Procedūra:

1. Įdėkite kiaušinį, tada lervą, tada pupą ir bitę ratu
2. Naudokite rodykles, kad parodytumėte perėjimą iš vienos fazės į kitą
3. Paaiškinkite vaikams, kad tai nenutrūkstamas ciklas

Veikla Vaizdo įrašų privatus grojaraštis "Youtube"
<https://urlis.net/apasvzwp>

Privati prieiga privatumo sumetimais. Prieiga tik švietimo reikmėms.

9 skyrius:

Vadovas mokytojams ir mokyklų administratoriams

Ankstyvojo ugdymo srityje Montessori metodas išsiskiria kaip holistinio ir į vaiką orientuoto mokymosi švyturys. Pedagogams ir mokyklų administratoriams, norintiems taikyti šį transformacinį požiūrį, pateikiame išsamų vadovą, kaip įtraukti Montessori principus, kad praturtintumėte 3–6 metų vaikų mokymosi patirtį, palygindami ją su tradiciniais metodais.

8.1 Montessori principų supratimas: unikalaus požiūrio pagrindas

Montessori metodo pagrindas yra gilus vaiko raidos supratimas. Šis požiūris, kurį įkūrė dr. Maria Montessori, pripažįsta, kad vaikai yra natūralūs besimokantieji, turintys įgimtą smalsumą ir norą tyrinėti savo aplinką. Skirtingai nuo tradicinių metodų, kurie dažnai atitinka visiems tinkančią mokymo programą, Montessori ugdymas pritaiko mokymosi patirtį pagal individualius poreikius, puoselėdamas meilę mokymuisi nuo ankstyvo amžiaus.

Paruoštos aplinkos kūrimas: klasė kaip mokymosi pastogė

Vienas iš pagrindinių Montessori ugdymo skirtumų yra dėmesys paruoštai aplinkai. Vietoj tradicinių klasių stalų eilių ir mokytojai skirtų veiklų, Montessori aplinka yra kruopščiai kuriojamos erdvės, skirtos smalsumui, savarankiškumui ir kūrybiškumui skatinti.

Mokytojams ir mokyklų administratoriams, norintiems pritaikyti Montessori principus, pirmas žingsnis yra mokymosi erdvės pertvarkymas. Rinkitės vaikiško

dydžio baldus, tvarkykite medžiagas prieinamu būdu ir pristatykite įvairią praktinę, sensorinę medžiagą, pritaikytą įvairiems mokymosi stiliams. Šis perėjimas nuo į mokytojų orientuotos aplinkos prie į vaikų orientuotos aplinkos suteikia jauniems besimokantiejiems galimybę kontroliuoti savo išsilavinimą.

Laisvė neperžengiant ribų: nepriklausomybės ir atsakomybės puoselėjimas

Montessori klasėje vaikams suteikiama laisvė pasirinkti savo veiklą pagal aiškiai apibrėžtas ribas. Šis požiūris skiriasi nuo tradicinių švietimo sistemų, kurios dažnai remiasi griežtais tvarkaraščiais ir mokytojo vadovaujamu mokymu.

Mokytojai, norintys priimti Montessori principus, turėtų priimti "laisvės ribose" sąvoką. Leiskite vaikams pasirinkti veiklą pagal savo interesus, skatinant atsakomybės ir atsakomybės jausmą. Ši autonomija skatina vidinę motyvaciją, meilę mokymuisi ir vykdomųjų funkcijų, tokių kaip sprendimų priėmimas ir laiko valdymas, ugdymą.

Mišraus amžiaus klasės: tarpusavio mokymosi ir bendradarbiavimo skatinimas

Montessori klasėse paprastai dalyvauja mišraus amžiaus grupės, kuriose 3–6 metų vaikai dalijasi ta pačia mokymosi erdve. Ši dinamika skatina bendruomeniškumą, bendradarbiavimo ir tarpusavio mokymosi jausmą – aspektą, kurio dažnai nėra tradicinėse klasėse su griežtu pažymių skirstymu.

Pedagogams, siekiantiems įgyvendinti Montessori principus, apsvarstykite galimybę pertvarkyti klases, kad jos atitiktų mišraus amžiaus grupes. Tai leidžia vyresniems vaikams tapti pavyzdžiais ir mentorais, stiprinant jų pačių supratimą apie sąvokas mokant jaunesnius bendraamžius. Ši bendradarbiavimo aplinka ugdo socialinius įgūdžius, empatiją ir palaikančią mokymosi bendruomenę.

Praktinis mokymasis: už vadovėlių ir įsiminimo

Montessori ugdyme daug dėmesio skiriama praktiniam patirtiniam mokymuisi – nukrypimui nuo rote įsiminimo ir vadovėliais pagrįstų metodų, paprastai randamų tradicinėje aplinkoje. Montessori medžiaga yra kruopščiai sukurta taip, kad įtrauktų kelis pojūčius, skatindama gilesnį sąvokų supratimą.

Mokytojai, siekiantys integruoti Montessori principus, turėtų pristatyti daugybę manipuliacinės medžiagos, skatinančios tyrinėti ir atrasti. Nuo sensorinės veiklos, kuri tobulina smulkiąją ir stambiąją motoriką, iki kalbos ir matematikos medžiagos, kuri abstrakčias sąvokas paverčia apčiuopiamomis, praktinis mokymasis tampa kertiniu Montessori įkvėptos mokymo programos akmeniu.

Individualizuoti mokymosi keliai: kiekvieno vaiko unikalių poreikių tenkinimas

Vienas iš transformacinių Montessori ugdymo aspektų yra jo įsipareigojimas individualizuoti mokymosi kelius. Tradicinėse klasėse dažnai sunku patenkinti įvairius mokinių poreikius, kurių mokymosi tempas ir stilius skiriasi.

Norėdami veiksmingai priimti Montessori principus, mokytojai turėtų vadovautis filosofija "sek paskui vaiką". Stebėkite kiekvieno vaiko interesus, stipriąsias puses ir iššūkius bei atitinkamai pritaikykite mokymosi patirtį. Šis individualizuotas požiūris užtikrina vaikų pažangą savo tempu ir sukuria tvirtą pagrindą meilei mokytis visą gyvenimą.

Montessori principų įtraukimas į kasdienybę: praktiniai patarimai pedagogams

Investuokite į tinkamas medžiagas: pasirinkite arba kurkite Montessori įkvėptą medžiagą, atitinkančią 3–6 metų vaikų vystymosi etapus. Užtikrinkite, kad šios medžiagos būtų patvarios, patrauklios ir skatintų nepriklausomus tyrinėjimus.

Puoselėkite pagarbią klasės kultūrą: skatinkite mokytojų ir mokinių, taip pat bendraamžių tarpusavio pagarbą. Puoselėkite pozityvią ir palaikančią atmosferą, kurioje vaikai jaustųsi vertinami, puoselėdami bendrumo jausmą.

Suteikite nepertraukiamus darbo laikotarpius: Skirtingai nuo tradicinių klasių su griežtais tvarkaraščiais, Montessori švietimas leidžia nepertraukiamą darbo laiką. Dienos metu paskirkite laiką, kada vaikai gali giliai įsitraukti į pasirinktą veiklą, skatindami susikaupimą ir susikaupimą.

Sukurkite ramią ir kviečiančią aplinką: Montessori klasėse pirmenybė teikiama ramiai ir kviečiančiai atmosferai. Naudokite natūralų apšvietimą, įtraukite augalus ir palaikykite tvarką, kad sukurtumėte erdvę, palankią kryptingam mokymuisi.

Skatinkite praktinius gyvenimo įgūdžius: Integruokite praktinę gyvenimo veiklą į mokymo programą, pabrėždami tokius įgūdžius kaip pilstymas, plovimas ir apsirengimas. Ši veikla ne tik skatina savarankiškumą, bet ir lavina smulkiąją bei stambiąją motoriką.

Skatinkite malonę ir mandagumą: Montessori ugdymas teikia svarbą socialiniams įgūdžiams. Mokykite ir modeliukite malonę ir mandagumą, padėdami vaikams orientuotis socialinėje sąveikoje ir ugdyti empatiją.

Priimkite stebėjimą ir lankstumą: Reguliariai stebėkite savo globojamus vaikus, kad suprastumėte jų individualius poreikius, interesus ir pažangą. Būkite lankstūs pritaikydami savo mokymo metodą, remdamiesi šiais pastebėjimais.

Montessori ugdymo palyginimas su tradiciniais metodais: paradigmos pokytis

Nors tradiciniai ugdymo metodai turi savo privalumų, Montessori ugdymas įveda paradigmos pokytį, kuris atitinka besivystantį vaiko raidos supratimą. Šie punktai pabrėžia pagrindinius Montessori švietimo skirtumus ir privalumus vaikams nuo 3 iki 6 metų.

Individualizuotas mokymasis vs. Vienoda mokymo programa:

Tradicionis metodas: Laikosi standartizuotos mokymo programos su ribotu lankstumu, dažnai palikdamas kai kuriuos mokinius nuošalyje, o kiti laukia, kol klasė pasivys.

Montessori metodas: Mokymosi patirtį pritaiko individualiems poreikiams, leisdamas vaikams tobulėti savo tempu. Šis individualizuotas požiūris apima įvairius mokymosi stilius ir greitį.

Į mokytoją orientuotas ir į vaiką orientuotas mokymasis:

Tradicionis metodas: remiasi mokytojo nurodymu ir fiksuotu tvarkaraščiu, ribojančiu mokinių savarankiškumą ir pasirinkimą mokymosi kelionėje.

Montessori požiūris: Perkelia dėmesį nuo mokytojo prie vaiko, skatindamas savarankišką mokymąsi ir sprendimų priėmimą. Vaikai renka veiklas pagal savo interesus, skatindami vidinę motyvaciją.

Įsiminimas prieš patirtinį mokymąsi:

Tradicionis metodas: pabrėžia rote įsiminimą ir vadovėlinį mokymąsi, dažnai trūksta praktinės, patirtinės veiklos.

Montessori metodas: Pirmenybė teikiama praktinėms, jutiminėms medžiagoms, kurios įtraukia kelis pojūčius. Šis požiūris pagerina sąvokų supratimą ir išlaikymą per patirtinį mokymąsi.

Pagal amžių suskirstytos ir mišraus amžiaus grupės:

Tradicionis metodas: Paprastai organizuojamos klasės pagal amžių, ribojant įvairaus amžiaus mokinių bendravimą ir bendradarbiavimą.

Montessori požiūris: skatina mišraus amžiaus grupes, sukurdamas palaikančią mokymosi bendruomenę, kurioje vyresni vaikai globoja jaunesnius bendraamžius. Tai skatina bendradarbiavimą, empatiją ir bendruomeniškumo jausmą.

Vienodos darbo vietos ir paruošta aplinka:

Tradicionis metodas: Turi vienodas darbo vietas su į mokytoją orientuotu dizainu, ribojančiu vaikų prieigą prie medžiagų ir slopinančiu savarankiškumą.

Montessori požiūris: Sukuria paruoštą aplinką su vaiko dydžio baldais ir prieinamomis medžiagomis. Tai įgalina vaikus savarankiškai naršyti erdvėje, skatinant pasitikėjimą savimi.

Vienoda pažanga ir individualizuotas vystymasis:

Tradicionis metodas: matuoja pažangą remdamasis iš anksto nustatytais etalonais, galbūt neatsižvelgdamas į individualias stipriąsias puses ir iššūkius.

Montessori požiūris: Pirmenybė teikiama individualizuotam vystymuisi, leidžiant kiekvienam vaikui tobulėti savo tempu. Šis požiūris apima įvairius mokymosi stilius ir užtikrina tvirtą pagrindą būsimam mokymuisi.

Montessori paradigma

Ankstyvojo ugdymo srityje Montessori metodas atsiranda kaip transformacinė paradigma, peržengianti tradicinius metodus. Priimdami Montessori principus, mokytojai ir mokyklų administratoriai turi galimybę iš esmės pakeisti 3–6 metų vaikų mokymosi patirtį.

Montessori požiūris švenčia kiekvieno vaiko individualumą, puoselėdamas meilę mokymuisi, kuri tęsiasi už klasės ribų. Kuriant paruoštą aplinką, mišraus amžiaus grupes ir sutelkiant dėmesį į praktinį, patirtinį mokymąsi, Montessori ugdymas ugdo smalsumą, savarankiškumą ir gilų atsakomybės jausmą.

Tiems, kurie siekia integruoti Montessori principus į savo švietimo praktiką, šis pokytis neapsiriboja mokymo programos pakeitimu – tai reiškia esminį požiūrio pokytį. Priimkite filosofiją "sek paskui vaiką", sukurkite aplinką, kuri įkvėptų tyrinėti, ir liudykite, kaip giliai veikia mokymosi džiaugsmas ir holistinis jaunų protų vystymasis. Kelionė link Montessori įkvėpto ugdymo yra kelionė į pasaulį, kuriame kiekvienas vaikas yra matomas, girdimas ir įgalinamas mokytis visą gyvenimą.

8.2 Montessori principų taikymas tradiciniuose darželiuose: holistinio mokymosi planas

Švietimo srityje Montessori filosofija nuo seno garsėja tuo, kad akcentuoja į vaiką orientuotą, savarankišką mokymąsi. Nors daugelis tradicinių darželių turi savo nustatytas metodikas, Montessori principų įtraukimas gali žymiai pagerinti bendrą mokymosi patirtį. Šiame skyriuje pateikiamas išsamus vadovas tradicinių darželių mokytojams, kaip integruoti Montessori įkvėptas praktikas, skatinant labiau holistinį ir individualizuotą požiūrį į švietimą.

1. Paruoštos aplinkos puoselėjimas:

Vienas iš kertinių Montessori metodo akmenų yra kruopščiai paruoštos aplinkos, skatinančios tyrinėjimus ir nepriklausomybę, sukūrimas. Tradiciniai vaikų darželiai gali pritaikyti šį principą organizuodami klases, kad būtų lengviau pasiekti

mokymosi medžiagą. Užtikrinkite, kad medžiaga būtų tvarkingai rodoma ir lengvai pasiekama besimokantiems jaunuoliams. Nurodykite konkrečias sritis skirtingoms veiklos rūšims, pvz., Skaitymo kampeliui, meno stočiai ar praktiniam gyvenimo kampeliui.

2. Savarankiško tyrinėjimo skatinimas:

Montessori klasėje vaikai skatinami rinktis veiklą pagal savo pomėgius ir pasirėngimą. Tradiciniai vaikų darželiai gali tai įtraukti siūlydami įvairius mokymosi centrus. Leiskite vaikams savarankiškai pasirinkti veiklą, skatindami savarankiškumo jausmą. Mokytojai gali stebėti ir nukreipti, prireikus įžengti, tačiau akcentuoti savarankišką tyrinėjimą.

3. Individualizuoti mokymosi planai:

Montessori ugdymas garsėja savo įsipareigojimu pripažinti ir gerbti kiekvieno vaiko unikalų mokymosi tempą. Tradiciniai darželiai gali įgyvendinti individualius mokymosi planus, atitinkančius kiekvieno mokinio specifinius poreikius ir interesus. Reguliariai atlikite vertinimus, kad nustatytumėte stipriąsias puses ir augimo sritis, atitinkamai pritaikydami švietimo patirtį.

4. Stebėtojo vaidmens priėmimas:

Montessori mokytojai dažnai veikia kaip entuziastingi stebėtojai, renkantys įžvalgas apie vaiko raidą ir interesus. Tradicinių darželių mokytojai gali priimti šį vaidmenį aktyviai stebėdami vaikus žaidimų ir mokymosi veiklos metu. Šie pastebėjimai gali suteikti informacijos mokymo strategijoms, padedančioms mokytojams suprasti, kaip geriau palaikyti kiekvieno vaiko vystymąsi.

5. Nepriklausomumo skatinimas

Montessori daug dėmesio skiria vaikų savarankiškumo puoselėjimui. Tradiciniai vaikų darželiai gali skatinti savipagalbos įgūdžius, įtraukdami praktinę gyvenimo veiklą. Paskirkite amžių atitinkančias užduotis, pvz., apsivilkti paltus, padėti stalą ar sutvarkyti medžiagas. Tai ne tik ugdo savarankiškumą, bet ir lavina smulkiąją bei stambiają motoriką.

6. Įvairių amžiaus grupių integravimas:

Montessori klasėse dažnai yra kelių amžiaus grupių grupės, leidžiančios jaunesniems vaikams mokytis iš vyresnių bendraamžių. Tradiciniai darželiai gali pristatyti kelių klasių veiklą arba suporuoti vyresnius ir jaunesnius mokinius konkrečioms užduotims atlikti. Tai skatina vaikų bendruomeniškumo jausmą, bendradarbiavimą ir mentorystę.

7. Perėjimas nuo apdovanojimų prie vidinės motyvacijos:

Montessori ugdymas atgraso nuo išorinio atlygio naudojimo vidinės motyvacijos naudai. Tradiciniuose darželiuose apsvaistykite galimybę nukreipti dėmesį nuo išorinio atlygio į pastangų, smalsumo ir atkaklumo pripažinimą. Girkite procesą, o ne rezultatą, skatindami meilę mokymuisi, o ne išorinio patvirtinimo troškimą.

8. Į vaiką orientuotos mokymo programos sudarymas:

Tradicioniai vaikų darželiai gali semtis įkvėpimo iš Montessori į vaiką orientuoto požiūrio į mokymo programų kūrimą. Užuot griežtai laikęsi iš anksto nustatytos mokymo programos, mokytojai gali leisti lankstumą ir įtraukti temas bei temas, pagrįstas vaikų interesais. Taip užtikrinama, kad mokymasis išliktų patrauklus ir aktualus.

9. Malonės ir mandagumo pamokų įgyvendinimas:

Montessori daug dėmesio skiria malonės ir mandagumo pamokoms, kad supažindintų su geromis manieromis ir socialiniais įgūdžiais. Tradiciniai darželiai gali integruoti šias pamokas į kasdienybę. Mokykite vaikus, kaip pasveikinti vieniems kitus, dalytis medžiaga ir pagarbiai bendrauti. Šios pamokos prisideda prie teigiamos ir palaikančios klasės kultūros.

10. Tėvų ir mokytojų bendradarbiavimas:

Montessori ugdymas skatina tvirtą mokytojų ir tėvų partnerystę. Tradiciniai vaikų darželiai gali sustiprinti tėvų ir mokytojų bendradarbiavimą organizuodami

reguliarius susitikimus, seminarus ar tėvų švietimo sesijas. Šis bendravimas padeda tėvams suprasti ir palaikyti savo vaiko mokymosi kelionę namuose.

11. Holistinio vystymosi skatinimas:

Tradiciniai vaikų darželiai gali priimti Montessori holistinį požiūrį į švietimą, pripažindami kognityvinio, socialinio ir emocinio vystymosi tarpusavio ryšį. Integruokite veiklas, skatinančias emocinį intelektą, konfliktų sprendimą ir bendradarbiavimą. Šis požiūris prisideda prie visapusiško kiekvieno vaiko vystymosi.

12. Nuolatinis profesinis tobulėjimas:

Montessori mokytojai nuolat tobulėja profesinėje srityje, kad gautų naujausią informaciją apie švietimo tyrimus ir geriausią praktiką. Tradicinių darželių mokytojai taip pat gali investuoti į nuolatinį mokymą, lankyti seminarus, konferencijas ar siekti aukštesnio laipsnio. Šis įsipareigojimas profesiniam augimui pagerina mokymo metodikas ir yra naudingas visai mokymosi bendruomenei.

Montessori principų integravimas į tradicinę darželio aplinką – tai ne esamų metodikų pakeitimas, o jų praturtinimas. Puoselėdami paruoštą aplinką, puoselėdami savarankiškumą ir laikydamiesi į vaiką orientuoto požiūrio, tradiciniai vaikų darželiai gali sukurti atmosferą, skatinančią holistinį mokymąsi ir individualizuotą augimą. Galiausiai harmoningas Montessori įkvėptų praktikų ir tradicinių mokymo metodų derinys gali pasiūlyti visapusišką švietimo patirtį, atitinkančią įvairius besimokančiųjų poreikius.

10 skyrius:

Interviu

"Dalyvaudama projekte "Euro Montessori" praplėčiau akiratį, įgijau naujos patirties, susipažinau su Montessori darželio praktikomis, Italijos švietimo įstaigų kultūrinėmis tradicijomis. Tapau atviresnė pokyčiams ir naujovėms. Dalyvavimas tarptautiniame "Erasmus+" projekte paskatino mane pritaikyti partnerių ugdymo metodikos elementus ugdymo procese. Taigi Montessori ugdymo metodikos elementus integravau į vaikų, lankančių logopedinius užsiėmimus, ugdymą. Rinkdamasi kalbos ugdymo priemones stengiuosi jas rinktis pagal Montessori metodo principą. Puiki Montessori kalbos veikla yra raidžių sekimas smėlyje arba piešimas ant lentos yra puikus dalykas vaikams ir jiems tai patinka. Taip pat įvairios veiklos, skirtos padėti valdyti pieštuką, kartu lavinant rankų raumenis, reikalingus rašysenai. Taip pat bandoma lavinti regos, taktilinius, klausos, uoslės, skonio pojūčius. Manau, kad šis Montessori metodas praplečia mano galimybes lavinti kalbos įgūdžius, daro užsiėmimus įdomesnius vaikams. Džiaugiuosi galėdamas dalyvauti šiame puikiam projekte."

Speech therapist Agnė Dovalgaitė Trumpelė – Šiauliai kindergarten "Pupų pėdas"

"Erasmus+ projekto "Euro Montessori" metu Šiaulių darželio "Pupų pėdas" mokytojai siekia pajvairinti ugdymo veiklą naujais ugdymo metodais, moderniomis praktikomis, atnaujinti ugdymo aplinką. Mobilumo Italijoje ir Lietuvoje metu mokytojams buvo suteikta galimybė susipažinti su Montessori metodo filosofija, metodo edukacinėmis aplinkomis, įrankiais, stebėti vaikų veiklas, patiems išbandyti kai kurias veiklas. Mokytojų mokymas mobilumo metu buvo labai naudingas. Šiaulių darželio "Pupų pėdas" mokytojai mobilumo metu įgytas žinias perdavė kolegoms metodinių susitikimų metu. Įvyko 3 metodiniai susitikimai Montessori metodo klausimais, kolegoms pristatyta 12 edukacinių priemonių,

stebėtos 3 tikslinės veiklos su vaikais. Projekto įgyvendinime dalyvavo 90 proc. darželio auklėtojų.

Labai svarbus veiksnys auginant vaikus yra specialiai paruošta edukacinė aplinka, skatinanti tolesnį vaiko vystymąsi, norą pažinti pasaulį, įgyti naujų žinių ir gebėti jas pritaikyti praktikoje. Edukacinė aplinka padeda plėtoti vaikų tarpusavio santykius, nuoširdų, atvirą bendravimą ir bendradarbiavimą. Pertvarkėme grupių erdves pagal vaikų poreikius, atskyrėme kampus individualioms veikloms ir grupinėms edukacinėms veikloms. Skatiname vaikų savarankiškumo įgūdžius, pasitikime jais kaip pagalbininkais, padedančiais dalinti maistą. Sugrupavome ugdymo priemones, pažymėjome jas aiškiais ženklais vaikams ir sudėliojoime taip, kad vaikas galėtų savarankiškai pasirinkti norimą veiklą. Sąmoningai rūpinomės vaiko individualia edukacine erdve, pirkome pledus ir padėkliukus. Daug dėmesio skyrėme trijų 2 metų vaikų pirštų deriniui, pasiūlėme vaikams pasirinkti norimą veiklą su šaukštais, pincetu, lazdelėmis, kaladėlėmis.

Ugdymosi priemonėmis siekiame, kad vaikas sąmoningai pradėtų atskirti individualias daiktų savybes, jas klasifikuoti, lyginti, tarpusavio santykiams užmegzti. Užtikriname, kad kiekviena metodinė priemonė turėtų savo klaidų kortelę, todėl vaikui padarius klaidą, nesunku pastebėti ir ištaisyti padarytą klaidą. Tokiu būdu ugdome vaiko gebėjimą patikrinti atliktą užduotį ar veiklą nereikalaujant suaugusiojo pagalbos. Įsigijome tikslines Montessori priemones kognityvinių kompetencijų ugdymui tiek individualiai, tiek grupinei veiklai, taip pat specialiųjų poreikių turintiems vaikams.

Labai džiaugiamės galėdami dalyvauti projekte "Euro Montessori". Mokytojai ne tik praplėtė savo metodines žinias, bet ir gavo idėjų aplinkų ir įrankių kontekste. Tačiau taip pat sustiprinome suvokimą, kad kiekvienas vaikas yra unikalus, gabus, norintis tai daryti. Kad vaikas yra savos, individualios asmenybės kūrėjas."

Šiauliai kindergarten „Pupu pedas“ principle Dalia Zorienė

"Mūsų mokykloje vykdyto "Euro Montessori Erasmus+" projekto dėka mūsų mokykloje mokiniai ir mokytojai turėjo labai skirtingą patirtį. Mes įdiegėme visiškai naują požiūrį į savo mokyklos mokymo programą naudodami Montessori metodą, kuris skatina savarankišką mokymąsi. Turkijos švietimo sistemoje, kuri priima klasikinę švietimo sistemą, labai svarbu įgyti individualių įgūdžių ir elgesio, ypač ikimokyklinio ugdymo įstaigoje. Montessori švietimo sistema taip pat palaiko šį požiūrį ir skatina studentus mokytis savarankiškai. Mokymų ir pritaikymo studijų dėka turėjome daug idėjų, kurias galime įgyvendinti savo klasėse. Taigi, mes kreipėmės į savo mokinius su kitokiu švietimo modeliu ir gavome labai teigiamų rezultatų. Mūsų mokinių pasitikėjimas savimi augo, o jausmas "man gali pasisekti" įgijo prioritetą. Mūsų projektas buvo pristatytas šeimoms per susitikimus, ir buvo užtikrinta, kad šis metodas būtų tęsiamas vaikų namuose. Tokiu būdu vaikams įvyko matomi pokyčiai. Dabar vaikai mokosi to, ko nori išmokti savo tempu. Klasėje padaugėjo teigiamo elgesio atvejų. Mokytojai išmoko vadovauti vaikams, o ne juos mokyti. Dėl šių naujų patirčių mokiniai ir mokytojai nuėjo ilgą kelią. Mūsų mokytojai profesionaliai pažengė į priekį ir įtraukė Montessori metodą į visas savo sistemas. Mums labai pasisekė, kad esame šio projekto dalimi."

Neslihan Çavuşoğlu - Merkez Ece dēdēs mokytojas

"Erasmus+ montessori ugdymas, kurį teikiame savo mokykloje, yra įgyvendinamas visose mūsų klasėse. Turėdami Montessori išsilavinimą, mūsų studentai siekia būti savarankiški ir maksimaliai išnaudoti savo esamą potencialą. Įgyvendinant šį projektą mūsų mokykloje, siekiama didinti šį sąmoningumą. Montessori ugdymas prisideda prie to, kad mūsų vaikai augtų kaip klausiantys ir produktyvūs individai. Mes, pedagogai ir tėvai, tikime, kad ši švietimo sistema, kuri yra būdas suprasti mūsų vaikų prigimtį, labai prisideda prie mūsų vaikų. Taip pat sulaukiame teigiamų atsiliepimų iš tėvų apie šį mūsų įgyvendinamą ugdymo modelį. Ši sistema labai prisideda prie mūsų studentų akademinio, emocinio ir socialinio vystymosi.

Montessori projekto mokymų apimtyje mums buvo suteikta galimybė dirbti su naujais modeliais ir moduliais, dalyvaujant įvairiuose mokymuose su mūsų suinteresuotosiomis šalimis užsienyje; Mums buvo suteikta galimybė perduoti vieni kitiems savo profesines žinias ir patirtį. Ji prisidėjo prie mūsų švietimo vizijos plėtojimo besikeičiančiame ir besivystančiame pasaulyje. Taikydami žinias ir įgūdžius, kuriuos išmokome savo mokiniams savo klasėse, tai prisideda prie mūsų

vaikų pažintinio ir emocinio vystymosi. Mūsų mokykla, įsikūrusi nepalankioje padėtyje esančiame švietimo regione, yra viena iš regiono mokyklų, turinčių naudos iš šio projekto. sukūrė sąmoningumą.

Norėčiau padėkoti visiems mūsų suinteresuotiems asmenims, kurie palaikė ir prisidėjo prie šio projekto įgyvendinimo mūsų mokykloje."

Mümin ŞENTÜRK – Merkez Ece dēdēs mokyklos direktorius

The material is compiled in the framework of Erasmus + project Euromontessori: Eu.Ro.Mo
– European Route Models – [2021-1-IT02-KA210-SCH-000032432] by:

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format for any purpose, even commercially.

Adapt — remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially.

The licensor cannot revoke these freedoms as long as you follow the license terms.

